

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Feesten op 11 juli

Winkelen met de elektronische identiteitskaart

FiguranDten

Afscheid van de Grimbergse abt Piet Wagenaar

Dorpsgezichten

Kroem Kraainem

Een slecht spektakel

Het gaat snel in de politiek en wie het komen en gaan van de excellenties nog kan volgen, mag zijn vinger opsteken. Als de jongste federale verkiezingen één knelpunt hebben blootgelegd, is het wel dat het een fictie is te geloven dat België een gewone federale staat is.

De roep om de federale en de regionale verkiezingen opnieuw te laten samenvallen, klinkt luid en is in feite de perfecte erkenning dat het huidige systeem niet werkt. Voor de mankementen zijn diverse redenen aan te voeren. Het meest tot de verbeelding sprak wellicht de prominente aanwezigheid van zwaargewichten uit de gewestregeringen op de federale lijsten bij de laatste verkiezingen. Op zich misschien niet dramatisch maar wel op zijn minst bevreemdend als deze heren en dames boudweg aankondigen in geen geval in Kamer of Senaat te zullen gaan zeten. De opmerking dat alle partijen zich eraan bezondigen en dat het nooit meer zou gebeuren, is een flauw excuus en weinig meer dan een doekje voor het bloeden.

De commotie die de dubbele kandidaatstelling de voorbije weken/maanden heeft veroorzaakt, doet het imago van 'modelstaat België' absoluut geen goed. Klap op de vuurpijl was de aankondiging dat zelfs Vlaams minister-president Patrick Dewael zijn ambt opgeeft om te zetelen in de federale regering. De uitleg voor die transfer - 'ik vertrek omdat ik federaal meer voor Vlaanderen kan realiseren' - klinkt niet echt overtuigend en ontlokte Vlaams parlementsvoorzitter Norbert De Batselier de verbolgen bemerking dat dit 'een slecht spektakel' is.

Flipperkast

De vraag rijst of daarmee het ultieme argument is aangedragen voor een tweederangrol van de gewestregeringen in het federale België. Het zou tot de federale logica moeten behoren dat verkiezingen voor het federale en het deelstatenniveau volledig en volwaardig los van elkaar kunnen worden georganiseerd. Omdat België zo'n aparte federatie is (met slechts twee deelstaten) lijken gescheiden verkiezingen in ons land geen goede zaak. Dat inzicht dringt na 18 mei op ruimere schaal door, niet alleen bij de huidige meerderheidspartijen maar ook oud-premier Jean-Luc Dehaene die mee aan de basis lag van dit systeem, stelt zich vandaag hardop vragen. Het antwoord is niet meteen te formuleren, maar het zaad van de twijfel is gezaaid en oplossingen dringen zich op.

Als in juni 2004 regionale verkiezingen worden georganiseerd, zal de verwarring nog niet van de baan zijn en dreigen we opnieuw terecht te komen in wat politicoloog Kris Deschouwer van de Vrije Universiteit Brussel 'een flipperkast' noemt.

Omdat België zo'n aparte federale staat is (met slechts twee deelstaten) lijken gescheiden verkiezingen in ons land geen goede zaak

FOTO: PASCAL VIGNERON

Terechtwijzing

Het Arbitragehof heeft de politieke wereld alvast onomwonden terechtgewezen. In een arrest zegt het Arbitragehof dat ofwel het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde moet worden gesplitst ofwel de provinciale kieskringen moeten worden afgeschaft. Die provinciale kieskringen waren precies een paradepaardje van de vorige regering. Het arrest ligt in het verlengde van de schorsing die het Arbitragehof

eerder had uitgesproken, waardoor de jongste parlementsverkiezingen in Vlaams-Brabant nog volgens de vroegere regeling verliepen.

Nog volgens het Arbitragehof is een dubbele kandidaatstelling voor Kamer en Senaat, zoals op 18 mei om de haverklap gebeurde, niet toegelaten; een streep door de rekening van partijen die graag electorale winst zoeken via hun kopstukken en nadien tot de

orde van de dag overgaan, waardoor de uitspraak van de kiezer niet ten volle wordt gerespecteerd.

De nieuwe paarse coalitie krijgt vier jaar de tijd om voor een splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te zorgen. Werk aan de winkel dus voor een regering die wat graag alle communautaire dossiers in de diepvries zou hebben gestopt.

Johan Cuppens

Un mauvais spectacle

Il devrait faire partie de la logique fédérale que les élections au niveau fédéral et au niveau des Etats fédérés puissent être organisées de manière totalement et parfaitement indépendantes. Comme la Belgique est une fédération à part (avec seulement deux Etats fédérés), des élections distinctes ne semblent pas être une bonne chose dans notre pays. Cette perception s'impose à plus grande échelle après les élections fédérales du 18 mai. Il existe en effet une foule de raisons desquelles il ressort que des élections distinctes présentent plus d'inconvénients que d'avantages.

Bon nombre de 'poids lourds' des gouvernements régionaux étaient présents au premier plan sur les listes fédérales. La cerise sur le gâteau était le passage du ministre-président flamand Patrick Dewael au nouveau gouvernement fédéral. De tout côté, on plaide dès lors pour faire à nouveau coïncider les élections au niveau des Etats fédérés et au niveau fédéral afin d'éviter toute confusion chez l'électeur.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

■ Ik ben misschien geen politicus voor dit tijdvak. Dat is lastig ontwakken, maar er valt mee te leven. Hard? Ja, dat is hard. Op zaterdag fluisteren de mensen nog dat je nu toch wel dringend minister moet worden, en op maandag neem je ontslag. Vierentwintig uur, een wereld van verschil. (ontslagnemend partijleider Jos Geysels van Agalev in De Morgen)

■ Ik ben achttien jaar lang het gezicht van de partij geweest. Dat gezicht is versleten. (voormalig Vlaams minister van Welzijn Mieke Vogels in De Standaard)

- Ik zal nooit meer in de etalage staan. (voormalig Vlaams minister van Milieu Vera Dua in Het Nieuwsblad)
- We moeten eerst nog de verkiezingen verteren. Iedereen likt nog zijn wonden. We praten alleen over de komende dagen, nog niet over de komende jaren. (ontslagnemend federaal staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking Eddy Boutmans in De Standaard)
- Voor mij is er geen politieke toekomst meer. Op een bepaald moment moet je kunnen zeggen: oké, ik houd de eer aan mezelf. Dat moment is nu gekomen. Wat ik ga doen? Ik weet het niet. Neen, ik word niet opnieuw boswachter. (Agalev-kamerlid Lode Vanoost in De Morgen)
- Mijn partijvoorzitterschap heeft een perspectief tot in 2004. Ik wil nu even rustig de tijd nemen om 2004 voor te bereiden zonder in een sfeer van afrekeningen terecht te komen. (CD&V-voorzitter Stefaan De Clerck, de dag na de verkiezingen in Het Nieuwsblad)
- De positie van Stefaan staat niet ter discussie. (CD&V-fractie leider Yves Leterme daags na de verkiezingen in Knack)
- Ik wil alle verantwoordelijkheid voor de slechte uitslag op mij nemen. Zo behoed ik de mensen die hier rondom mij zitten voor problemen.

Ik vertrek niet als een ontgoocheld mens. (CD&V-voorzitter Stefaan De Clerck enkele dagen na de verkiezingen in De Morgen)

■ Eigenlijk is het een eenvoudige politieke wet. Bij een nederlaag past een ontslag. Enkel

VAN HOREN ZEGGEN

als het ontslag onmiddellijk komt, volgt ook waardering. Met opgeheven hoofd kan je meteen de geschiedenisboeken in. De Clerck had wel kunnen leren van Jean-Luc Dehaene, de man die zijn opvolger als 'ne grote' aanpreef een dag voor de verkiezingen. (oud-premier Wilfried Martens in De Standaard)

- Mijn voorzitterschap hangt niet af van de verkiezingsuitslag in 2004. (de nieuwe CD&V-voorzitter Yves Leterme in De Morgen)
- Je kan niet om het jaar iemand afdanken. (oud-premier Leo Tindemans in De Standaard)
- Het is niet omdat men in de politiek vriendelijk doet, dat men ook vriendelijk is. (ontslagnemend partijleider van Agalev Jos Geysels in De Standaard)
- Ik kijk ernaar uit om weer sterk te kunnen samenwerken met Guy (Verhofstadt) omdat ik onze wisselwerking altijd gekoesterd heb. Ik wil die samenwerking herstellen omdat ze zo uitzonderlijk is in de politiek. Waarom zou ik niets nieuws mogen doen? Ik ben nu eenmaal een onrustig type. (ontslagnemend Vlaams minister-president Patrick Dewael in Het Nieuwsblad)
- Waarvoor hebben generaties strijd voor Vlaamse instellingen gediend als een Vlaams minister-president voor zijn carrièreplanning uit het Vlaams parlement vertrekt? (CD&V-fractie leider in het Vlaams parlement Eric Van Rompuy in Het Nieuwsblad)
- Een slecht spektakel. (Norbert De Batselier, voorzitter van het Vlaams parlement over het ontslag van Patrick Dewael in De Standaard)
- In deze samenleving verslijten politici hoe langer hoe sneller. (voormalig Vlaams minister van Welzijn Mieke Vogels in De Standaard)

Leven en welzijn in de rand (4): Zorgen dat mensen in hun eigen huis kunnen blijven 4

FOTO: PASCAL VIGNERON

E-government (4): Winkelen met de elektronische identiteitskaart, dat kan 8

FiguranDten 10

Volgend jaar wordt abt Piet Wagenaar 75 jaar. Hij heeft dan een verblijf van een halve eeuw in de Norbertijner abdij van Grimbergen achter de rug, waar hij zijn pastoraal werk startte als pastoor van de abdijsparochie. 'De boeiendste tijd van mijn leven', vindt hij. Als abt maakte hij van de gesloten abdij een open huis.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Dorpsgezichten (8) 22

In 'Kroem Kraainem' onderzoekt Brigitte Raskin waarom Kraainem de vorm heeft van een zandloper en hoe dat zo gegroeid is.

Vormingscentrum Destelheide trempunt voor jongeren en kunst 25

Bezeten door Georges Simenon 27

Voor visueel gehandicapten is de RandKrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Progebraille-Helen Keller, tel. 02-466 94 40 of met de redactie.

E N O O K N O G

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6

ZONDER OMWEGEN 24 • VAN HUIZEN EN TUINEN 26

RESTAURANDT 28 • GASTENBOEK 32

COLOFON

RandKrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren ten behoeve van de bewoners van de Vlaamse rand rond Brussel en is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant.

Realisatie: vzw 'de Rand'

Hoofdredactie: Henry Coenjaerts

Eindredactie en coördinatie: Petra Goovaerts

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse

tel 02-767 57 89, fax 02-767 57 86, randkrant@derand.be

Verantwoordelijke uitgever: Jan De Bock, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel

Zorgen dat mensen in hun eigen huis kunnen blijven

Veel oudere, zieke of gehandicapte mensen dromen ervan zo lang mogelijk thuis te blijven. Dankzij de gouden handen en harten van heel wat verzorgenden is dat vandaag perfect mogelijk.

Dinsdagochtend, acht uur. In een lokaaltje achter de Dworpse Sint-Gurikskerk buigt een groepje zorgkundigen van Familiehulp zich over de volgende weekplanning. Het is een 'brugweek' met veel vakantiedagen, maar zelfs dan moeten de cliënten zo goed mogelijk worden geholpen. De aanwezige zorgkundigen zijn echt begaan met 'hun' cliënten en komen soms vaker bij hen over de vloer dan de naaste familie of de kinderen. Sommige cliënten hebben speciale zorgen nodig en dat mag niet op de planning ontbreken. Een mevrouw met een pasgeboren tweeling rekt op de hulp van het team. Een rolstoelpatiënt is al meer dan 10 jaar gewend aan zijn wekelijks toilet. Een paar hoogbejaarde mensen en een terminale patiënt kunnen amper functioneren zonder het dagelijks bezoek. De sfeer in het lokaaltje is goed. De zorgkundigen vormen duidelijk een hechte groep die voor elkaar in de bres springen. Sectorverantwoordelijke Els Wets houdt de oren wijd open en luistert zo goed mogelijk om op ieders noden te kunnen inspelen. Ze staat in voor een brede regio van de Zennevallei tot Overijse en Tervuren.

Hulpeloos zonder hulp

Dinsdagochtend, negen uur. Verzorgster Christel Lecocq spoedt zich met de auto naar haar eerste cliënte Jeannette (80). Daar wordt ze met open armen ontvangen. De man van Jeannette is gestorven in 1998 en ze heeft geen kinderen.

THUISZORGDIENSTEN IN DE RAND

Verschillende thuisorganisaties zijn hier actief:

- Familiehulp: tel. 02-543 79 10
- Landelijke Thuiszorg: tel. 02-481 08 60
- Thuiszorg Brabant: tel. 053-68 13 02
- Solidariteit voor het Gezin: tel. 02-454 03 82

In sommige gemeenten kunt u ook bij het plaatselijke OCMW terecht.

Informatie over het nieuwe systeem van dienstencheques krijgt u bij het Plaatselijk Werkgelegenheids Agentschap (PWA).

MT

FOTO: PASCAL VIGNERON

Zonder hulp zou ze niet in haar eigen huis kunnen blijven. Elke dinsdagochtend komt Christel bij Jeannette langs om haar een toilet te geven. 'In het begin was het allemaal een beetje vreemd', geeft die toe. 'Maar het went. Alleen kan ik niets meer. Ik kan het huis niet in orde houden, ik kan niet koken, ik kan geen boodschappen doen. Met de hulp die ik elke dag krijg, kan ik gelukkig toch hier blijven. Ik kan op m'n terras zitten, tussen de bloemetjes die ik samen met de verzorgenden heb geplant. Af en toe ga ik met Christel mee naar de supermarkt en soms doet ze gewoon een ritje met me in de buurt. Daar fleur ik helemaal van op. Ze brengt ook vaak een tv-blad voor me mee om te lezen. Die dingen doen plezier. Als je geen man en kinderen hebt, zit je heel veel alleen - zelfs als je familie hebt die regelmatig langskomt. Dankzij het dagelijks bezoek van de verzorgenden, voel ik me minder alleen. Dat is heel belangrijk!'

Veredelde poetsvrouwen

Er bestaan nogal wat misverstanden rond de taken die verzorgenden op zich nemen. 'Sommige mensen denken dat we een soort veredelde poetsvrouwen zijn. Dat kwetst', vertelt Christel Lecocq. 'We doen echt wel veel meer dan alleen poetsen. Bij onze cliënten houden we niet alleen het huis in orde. We beredderen elke dag het huishouden: wassen, koken, strijken, boodschappen doen.

Daarnaast geven we nogal wat mensen een toilet, iets waar we goed voor zijn opgeleid. We zorgen er ook voor dat ze hun geneesmiddelen nemen, strikt volgens het voorschrift van de huisarts. We stimuleren hen zoveel mogelijk zelf te doen en bevorderen hun zelfredzaamheid. Door met de mensen te praten voelen we ook vlug aan als er iets dreigt mis te lopen en kunnen we tijdig extra hulp inschakelen.

Dat vergt flink wat invoelingsvermogen. Veel mensen kijken trouwens meer uit naar een gezellige babbel dan naar huishoudelijke hulp omdat ze heel geïsoleerd leven. We zorgen ervoor dat ze zich wat minder eenzaam voelen en geven hen vooral veel vriendschap.'

De laatste frietjes

'Het is een zware job', zegt Christel Lecocq. 'We hebben een uurregeling die redelijk gemakkelijk met het eigen gezinsleven te combineren valt, in tegenstelling tot het onregelmatige uurrooster in sommige rusthuizen. Om 16.30 zit onze dagtaak er meestal op. Maar als we de hele dag lang mensen hebben geholpen, moeten we thuis wel nog een keer herbeginnen; de mees-

ten van ons hebben kinderen en een gezin, waar ook voor moet worden gezorgd. Ook emotioneel is het werk soms belastend. Als ik 's middags bij m'n laatste cliënt vertrek, probeer ik het werk van me af te zetten. Dat lukt niet altijd even gemakkelijk. Je hebt een band met de mensen die je verzorgt, je raakt aan ze gehecht. Het gebeurt bijvoorbeeld regelmatig dat ik voor m'n cliënten wat broodnodige spullen op m'n boodschappenlijstje zet. Het is lang niet eenvoudig de dingen compleet van je af te schuiven.'

'De verzorgenden zijn onvoorstelbaar gehecht aan de mensen die ze helpen', getuigt coördinator Els Wets. 'Ze blinken echt uit in het omgaan met mensen en dat is een heel bijzonder talent. Verzorgenden hebben niet alleen gouden handen, ze hebben ook een hart van goud. Een van onze terminale patiënten droomde ervan nog één keer in z'n leven frietjes te kunnen eten, maar er was geen frietketel in huis. Toevallig vernam ik dat degene die hem verzorgde haar eigen frietketel had meegenomen om voor die man nog eens frietjes te kunnen bakken.

Verzorgenden hebben een zware job. Ze bieden ondersteuning in vaak moeilijke situaties, zoals bij terminaal zieke kankerpatiënten, bij mensen die revalideren van een ongeluk of bij dementerende mensen. Gelukkig vlot de samenwerking met de huisartsen en thuisverplegingsdiensten zoals het Witgele Kruis steeds beter.'

Meer vraag door vergrijzing

'De vraag naar thuiszorg neemt toe', zegt Thérèse Coens, directeur van Familiehulp voor de regio Brussel-Halle-Vilvoorde en Vlaams-Brabant. 'Dat is logisch. De meeste mensen willen zolang het kan thuisblijven en de overheid stimuleert dit ook. Het aantal zorgkundigen in de rand neemt toe. Toch is de voor de streek geschatte bezetting voor thuishulp maar voor 60 procent ingevuld. In Halle-Vilvoorde is er bijgevolg beduidend minder aanbod dan er volgens het boekje zou moeten zijn. De overheid heeft op dit punt nog een hele achterstand in te halen. Dientengevolge moeten de mensen soms wat geduld oefenen vooraleer een zorgkundige aan huis kan komen. Soms zijn er wachtlijsten, soms moeten we noodgedwongen zuinig omspringen met de toegekende uren.'

'Door de vergrijzing zal de vraag naar hulpverlening thuis

ook in de toekomst blijven groeien. We zijn bijgevolg voortdurend op zoek naar verzorgenden. We bieden onze medewerkers een vaste job in eigen streek. Niet alleen gediplomeerde gezins- en bejaardenhelp(st)ers komen in aanmerking. Zoals andere thuiszorgorganisaties hebben we eigen opleidingscentra, wat interessant is voor herintreders en mensen die er om een of andere reden niet in geslaagd zijn een diploma te bemachtigen. Voor Vlaams-Brabant is ons opleidingscentrum gevestigd in Anderlecht. De opleiding duurt tien maanden en omvat een stage in een thuiszorgorganisatie en in een bejaardentehuis. Voor allochtonen is er een gespecialiseerde opleiding van twee jaar die leren en werken combineert en waarin veel aandacht gaat naar taal-

kennis en een cultuurbad. Onze afgestudeerde cursisten zijn zo gewild dat ze vaak al tijdens hun opleiding een job krijgen aangeboden in de rusthuissector. Thuiszorgdiensten worden ook meer en meer als opvangdienst ingeschakeld. Verzorgenden helpen in dat geval als opas bij zieke kinderen, of om partners of mantelzorgers van dementerenden

of zieke mensen te ontlasten. Ook de vraag naar hulp bij het poetsen neemt toe. In de toekomst zal onze poetsdienst dan ook nog uitbreiden. In een poging om van zwarte hulp in huis witte hulp te maken, heeft de overheid immers een nieuw systeem van dienstencheques op poten gezet. Iedereen kan binnenkort dienstencheques aankopen voor de prijs van 6,20 euro per stuk (minimaal 10, maximaal 500 stuks). Die dienstencheques zijn fiscaal aftrekbaar voor een maxi-

'Veel mensen kijken meer uit naar een gezellige babbel dan naar huishoudelijke hulp'

FOTO: PASCAL VIGNERON

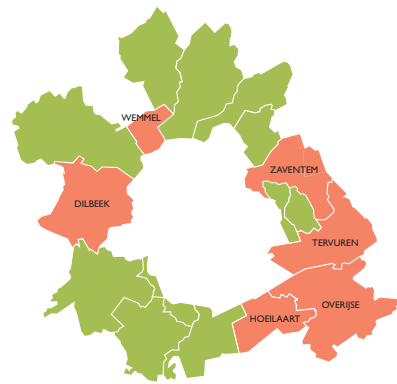

mumbedrag van 2.080 euro. Familiehulp heeft hiertoe de speciale PIT-dienst (Professioneel in Thuisondersteuning) opgezet. Naast thuiszorgorganisaties spelen ook andere bedrijven op deze nieuwe vraag in.

Marleen Teugels

In ons volgende nummer: kinderopvang.

DRUIVENSTREEK

Gesplitste telefoongids

De burgemeesters van Hoeilaart, Huldenberg, Overijse en Tervuren willen één telefoongids voor Vlaams-Brabant. Sinds kort wordt de witte telefoongids voor de zone 02 in twee delen uitgebracht, waarvan één deel Brussel en de Noordrandgemeenten om-

vat en een ander deel Brussel en de gemeenten van de Zuidrand. 'Tervuren wordt tot de Noordrand gerekend, Hoeilaart en Overijse zitten dan weer samen met de Franstalige gemeenten bij de Zuidrand. Dat systeem is allesbehalve handig voor de mensen uit de Druiven-

streek. De inwoners van Overijse zijn als leefgemeenschap bijvoorbeeld veel meer gericht op de Noordrand dan op de Franstalige gemeenten van de Zuidrand', legt burgemeester Dirk Brankaer van Overijse uit. 'Dat Overijse en Hoeilaart bij de Franstalige gemeenten gerekend worden is volgens mij ook een erg kwalijk signaal.' De burge-

meesters van Hoeilaart, Huldenberg, Tervuren en Overijse dringen er daarom op aan de telefoongidsen in te delen op basis van de provinciale grenzen. **TD**

DE RAND

Alarmbel over mobiliteit

Gouverneur Lodewijk De Witte van Vlaams-Brabant wil dat de nieuwe federale regering investeert in het Regionet Brabant-Brussel dat voor beter openbaar vervoer in Vlaams-Brabant moet zorgen. Indien dat niet gebeurt, staan we volgens De Witte binnen vijf jaar allemaal stil. Het Regionet bouwt voort op het Gewestelijk Expres Net (GEN) en moet met bussen en treinen de hele pro-

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

vincie ontsluiten. Ook verschillende werkgeversorganisaties, waaronder het Vlaams Economisch Verbond (VEV) en de Kamer voor Handel en Nijverheid van Halle-Vilvoorde luiden de alarmbel over de mobiliteit in Brussel en Brabant. 'Zowel het GEN als het Regionet zijn heel efficiënte oplossingen voor de mobiliteitsproblematiek. Het is hoog tijd dat de verschillende regeringen eindelijk de politieke moed tonen om die plannen ook

uit te voeren en echt gaan samenwerken, zoniet zal de tewerkstelling in de regio verder afnemen', zegt directeur Francis Raes van de Kamer van Halle-Vilvoorde. 'Heel wat bedrijven laten ons weten dat ze noodgedwongen naar elders zullen trekken, als de mobiliteit hier niet verbetert. Steeds minder werknemers zijn bereid twee uur in de file te staan om op hun werk te raken', besluit Raes.

TD

OVERIJSE

Nog geen fietspaden langs N253

De Fietsersbond vraagt nu al jaren fiets- en voetpaden langs de N253, de gewestweg Leuven-Overijse. Onlangs is echter gebleken dat de streefbeeldstudie andermaal is uitgesteld en de werken dus ten vroegste in 2005 kunnen beginnen, terwijl ze aanvankelijk voor dit jaar begroot waren. 'Zoiets kan gewoon niet', meent Willem Brankaer van de Fietsersbond afdeling Druivenstreek. 'De gewestweg Leuven-Overijse is een levensgevaarlijke weg met veel zwaar verkeer en tal van bochten. Heel veel chauffeurs rijden er ook te snel zodat langs de weg fietsen of

wandelen een levensgevaarlijke onderneming is.' Onlangs voerde de Fietsersbond zelf nog snelheidscontroles uit langs de drukke gewestweg. 'Daaruit bleek dat maar liefst 78 procent van de chauffeurs te snel reed. We vragen dan ook dat de politie op regelmatige tijdstippen snelheidscontroles uitvoert, in afwachting van de aanleg van de langverwachte fiets- en voetpaden', besluit Willem Brankaer. **TD**

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

DILBEEK

Extra Treinsporen

De NMBS wil de spoorlijn 50A van Brussel-Zuid naar Denderleeuw uitbreiden van twee naar vier sporen. De plannen sluiten aan bij het Gewestelijk Expres Net (GEN) en moeten de files richting Brussel doen afnemen. Twee sporen zouden voorbehouden zijn voor de vlugge treinen, twee andere voor trage treinen met meer stopplaatsen. Het gaat in totaal over een traject van 17 kilometer, waarvan vijf in

Ternat en vijf in Dilbeek. In Sint-Anna-Pede wordt aan de zogenaamde 'Zeventien Bruggen', een beschermd monument, een speciale constructie voorzien voor de uitbreiding. Men wil met een L-vormige constructie werken om de bovenkant van de brug te verbreden zonder de monumenten te beschadigen. De NMBS denkt er ook aan een extra stopplaats te maken op de lijn 50A, eventueel in de omgeving van de Ninoofsesteenweg. Als het project ook effectief wordt uitgevoerd, zal het pas klaar zijn tegen 2012. De werken kunnen ten vroegste starten in 2005 of 2006. **TD**

Meer banen, maar ook meer geluidshinder

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

BIAC, de uitbater van de luchthaven van Zaventem, maakt zich sterk dat er door het ontwikkelen van bedrijfs-terreinen rond de luchthaven de komende acht à tien jaar tienduizenden nieuwe banen kunnen worden geschapen. BIAC kocht eind 2000 zo'n 25 hectaren bedrijfsterreinen in de omgeving van de luchthaven en

heeft daarvoor naar eigen zeggen verschillende kandidaat-investeerders, onder wie veel internationale groepen. Voorwaarde is wel dat het aantal vluchten op Zaventem op termijn gevoelig moet worden opgetrokken, en dat geldt zowel voor de dag- als de nachtvluchten. Gezien de niet aflatende beroering over het probleem van de nachtvluchten, zal over de plannen van BIAC ongetwijfeld nog een hartig woordje worden gepraat. Volgens de luchthaven-uitbater kunnen er binnen acht à tien jaar rechtstreeks 5.000 à 7.000 banen worden gecreëerd, onrecht-

streeks zou het zelfs gaan om vele tienduizenden banen. Dat klinkt natuurlijk als muziek in de oren van een nieuwe paarse regering die zomaar even 200.000 nieuwe banen wil schep-

pen. Gelukkig heeft Bert Anciaux beloofd dat hij niet in een regering stapt als er geen sluitende afspraken worden gemaakt over een spreiding van de geluids-overlast! **TD**

DE RAND

Uitstekend rapport voor RandKrant

In opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap peilde het onderzoeksbureau INRA tussen 10 en 30 maart j.l. naar de appreciatie van RandKrant. Daarvoor werd een representatief staal van 1.064 lezers geïnterviewd, waarvan 835 Nederlandstaligen en 229 Franstaligen, gelijk verdeeld over m/v en over de leeftijdscategorieën 18-24 jaar, 25-54 jaar en 55+.

Hoewel dit onderzoek vooral bedoeld is als intern werk-instrument voor de cel Coördinatie Vlaamse rand van de Vlaamse Gemeenschap, willen wij u toch graag de belangrijkste resultaten laten weten. Die zijn over de hele lijn bijzonder positief! RandKrant is in de 7 jaar van zijn bestaan uitgegroeid tot het meest bekende blad in de rand, zelfs bij de Franstalige bewoners. De waardering voor de inhoud scoort zeer hoog: 76% van de ondervraagden vinden het blad zeer goed tot eerder goed, 20% heeft geen uitgesproken mening en slechts 4% van de ondervraagden vinden RandKrant niet goed. In de top tien van de inte-

ressantste rubrieken staat onze culturele agenda Randuit afgetekend op kop, gevolgd door Van A tot Z, Van Huizen en Tuinen en RestauranDt. Daarnaast vinden de meeste ondervraagden dat het blad een goede mix van informatie bevat over het reilen en zeilen in de regio Halle-Vilvoorde, en zijn ze ook erg tevreden over het formaat van het blad, de vormgeving, de illustraties en de begrijpelijke manier waarop de artikels geschreven worden. Ook de afwe-

zigheid van reclame wordt duidelijk als een meerwaarde ervaren. De meeste lezers vinden het eveneens positief dat bij sommige artikelen een anderstalige

samenvatting staat om de niet-Vlamingen te informeren over wat leeft in de rand. Het spreekt vanzelf dat wij erg blij zijn met de uitstekende cijfers die u ons geeft. Tegelijk zijn de resultaten van dit onderzoek voor ons een enorme stimulans om op de ingeslagen weg verder te gaan en waar mogelijk nog verbeteringen aan te brengen. **HC**

DE MUUR VAN DE PASTORIE

Wie op de grote Ring de afrit Jette neemt en dan de richting Merchtem kiest, komt via de Brusselsesteenweg terecht in Wemmel. Wemmel is niet alleen bekend als facilitieitengemeente, maar bezit ook de merkwaardige laat-gotische St.-Servaaskerk met talrijke kunstvoorwerpen en een kasteel van de graven de Limburg-Stirum waarin nu de gemeentediensten zijn ondergebracht. Naast de weg die van de kerk naar het kasteel leidt, ligt de bakstenen omheiningsmuur van de pastorie. De muur werd in de 17de eeuw gebouwd door de abdij van Grimbergen, die tot in de 20ste eeuw een Norbertijner pater als pastoor naar Wemmel afvaardigde. In 1964 kreeg de muur een restauratiebeurt.

Het is deze muur die de Brusselse kunstschilder Eugene Laermans zo vaak heeft geïnspireerd en die onder andere op het doek *De Drenkeling* staat afgebeeld, een werk dat hij in 1904 heeft geschilderd.

De omheiningsmuur van pastorie in Wemmel

Eugene Laermans was van Sint-Jans-Molenbeek. Eerst volgde hij tekenles aan de academie van zijn geboortedorp, en van 1887 tot 1889 was hij leerling bij de Vilvoordenaar Portaels aan de academie te Brussel. Laermans lichamelijke gebreken (hij was doof, leed aan een oogkwaal en werd in 1924 geheel blind) hebben een stempel op zijn werk gedrukt. Als onderwerp koos hij steeds het landschap van de rand rond Brussel en Vlaams-Brabant. Zijn voorkeurthema's zijn het boeren- en arbeidersleven, in het onheilspellend decor van de voorstad of in een terneerdrukkend landschap. Critici zeggen dat Laermans' werk enige verwantschap vertoont met dat van Pieter Breugel de Oude, niet alleen door de wijze waarop hij de kleur behandelt, maar vooral door het doorvoelde meeleven met de 'verworpingen van deze wereld'.

Jaak Ockeley

Winkelen met uw elektronische identiteitskaart, ook dat kan

FOTO: PASCAL YIGNERON

Bart Sijnave en Peter Strickx

U wil de klok rond shoppen bij de overheid? Geen probleem want de elektronische identiteitskaart komt er aan. De burger hoeft geen vakantiedag meer op te offeren om te gaan aanschuiven aan het loket. De nieuwe smartcard wordt dé permanente sleutel tot de verschillende overheidsdiensten op het internet. Maar hoe veilig is het nieuwe systeem? En loert Big Brother niet om de hoek?

Als een bankkaart met de look van onze oude vertrouwde identiteitskaart, zo ziet de nieuwe e-kaart eruit. Alle klassieke gegevens, zoals naam, foto, rijksregisternummer en handtekening, staan erop gedrukt. Momenteel wordt de kaart uitgereikt in een aantal testgemeenten. Loopt alles volgens plan,

dan zal vanaf 2004 iedere Belg er eentje op zak hebben. Maar waarin zit nu precies de meerwaarde van de e-kaart? Bart Sijnave, projectleider van de elektronische identiteitskaart bij Fedict (Federale Overheidsdienst voor Informatie- en Communicatietechnologie), legt uit. 'In de eerste plaats kun je de kaart gebruiken als een gewone identiteitskaart. Daarnaast, en hierin zit het surplus, is ze de sleutel tot allerlei elektronische toepassingen. De nieuwe kaart bevat immers een chip met daarop twee certificaten. Eentje bevestigt de echtheid van je identiteit. Ben jij wie je beweert te zijn? Het

tweede certificaat bevat een elektronische handtekening waardoor de houder van de kaart een rechtsgeldige krabbel onder elektronische documenten kan zetten.'

Beveiligd met pincode

Net zoals een mobiele telefoon en een bankkaart, is de e-kaart beveiligd met een pincode. Volgens Sijnave zal de overheid haar burgers zeker een stukje moeten opvoeden op dit vlak. 'Wie zijn kaart en geheime code aan Jan en alleman meegeeft, vraagt uiteraard om problemen, zoals dat ook het geval is als je bankkaart en bijhorende pin-code in andermans handen terecht komt.' De burger die zijn kaart verliest, kan dag en nacht terecht bij een helpdesk, die meteen de certificaten blokkeert. 'Automatisch worden tegelijk ook alle verrichtingen met die kaart onmogelijk. De hele backoffice is immers

met elkaar verbonden, wat vandaag niet het geval is. Het kan nu behoorlijk lang duren vooraleer alle diensten weten dat een kaart gestolen of verloren is. Het nieuwe systeem is op dit punt zeker veiliger dan het huidige.'

Geen leven zonder kaart

De interessantste toepassing van de e-kaart is dat de overheidsdiensten via het internet permanent toegankelijk worden, onafhankelijk van de kantooruren. Maar zit de burger eigenlijk wel te wachten op al die mogelijkheden? Peter Strickx van Fedict denkt van niet. 'Dat hoeft ook niet persé; 20 jaar geleden zat er ook geen mens op de komst van de pc te wachten. Toch ben ik er zeker van dat we ons binnen 10 jaar geen leven meer zonder die kaart kunnen voorstellen. De overheid wil immers een betere dienstverlener worden. Niet haar uren en structuren tellen, maar die van de burger. Die visie dragen we uit.' Allemaal goed en wel, maar recente cijfers tonen aan dat slechts één op drie gezinnen thuis over een internetverbinding beschikt. Bovendien heb je een kaartlezer van rond de 50 euro nodig om elektronisch je verrichtingen te doen. Krijgt de burger

'De e-identiteitskaart kan tegelijk dienst doen als treinabonnement of SIS-kaart en dat is nog maar het topje van de ijsberg'

dit toestelletje er gratis bij? 'Neen, de overheid heeft veel geld in de e-kaart geïnvesteerd maar gaat niet zover om elke burger een kaartlezer cadeau te doen', moet Strickx toegeven.

'Maar dat is ook niet aan de orde. Niet iedere Belg wil gebruik maken van de elektronische mogelijkheden van de kaart. Mijn moeder bijvoorbeeld behoort niet tot de generatie internetters.

Het heeft dan weinig zin om haar een lezertje te geven dat toch niet wordt gebruikt.' Wie wel elektronisch be- diend wil worden maar dat van thuis uit niet kan, kan beroep doen op het elektronische loket van zijn gemeente. Zeven dagen op zeven kan de burger op een internetcomputer met kaartle- zer terecht om van de elektronische toepassingen gebruik te maken. Ver- gelijk het met het bestaande self-ban- king systeem. Strickx is er trouwens van overtuigd dat de prijs van de lezer in de toe- komst drastisch zal dalen. 'Acht miljoen Bel- gen met een e-kaart, dat is een enorme markt voor bedrijven. Ook de overheid heeft pc's met zulke kaartlezers nodig. Meer en meer construc- teurs zullen de lezer standaard gaan inbou- wen in hun computers, waardoor de prijs van het toestelletje geen doorslaggevende rol meer zal spelen.'

Mogelijkheden te over

De meeste mogelijkheden van de slimme kaart situeren zich volgens de Fedict-tandem op gemeentelijk vlak. Belastingen invullen doet de burger maar één keer per jaar. Maar hij gaat wel regelmatig naar de bib of het containerpark. 'De kaart zou kunnen dienen als toegangsbewijs voor deze diensten. Die werken nu niet altijd efficiënt omdat ze beroep moeten doen op allerlei parallele syste- men.' Ook de bankwereld ontvangt de e-kaart met open armen, want ze kan internetbankieren veel eenvoudi- ger maken. Bart Sijnave licht toe: 'Momenteel bieden een aantal banken al PC banking aan. Daarvoor hebben ze uiterst complexe beveiligingssyste- men op poten moeten zetten, om toch maar zeker te zijn dat de per- soon die zich aanmeldt ook echt houder van rekening x is. Het onder- houd van die systemen kost hande- vol geld. Met de e-identiteitskaart zou dit probleem verdwijnen. De houder logt in op de website van de bank via zijn e-kaart en kan zo zijn rekeningen raadplegen en overschrijvingen doen. Dit systeem is minstens even veilig voor de burger en zeker goedkoper

voor de banken.' Volgens Sijnave en Strickx is het rijtje met mogelijkheden quasi eindeloos; de e-identiteitskaart kan bijvoorbeeld tegelijk dienst doen als treinabonnement, klantenkaart en SIS-kaart. Hoe snel dit alles werkelijk- heid wordt, hangt af van hoe graag de klant al die diensten wil. 'Maar door het feit dat iedere Belg zo'n kaart zal hebben, gaan bedrijven sowieso investeren in toepassingen. De groei zal werkelijk exponentieel zijn. De

Als alles volgens plan verloopt zal iedere Belg vanaf 2004 een elektronische identiteitskaart op zak hebben.

voorbeelden die ik geef, zijn nog maar het topje van de ijsberg', aldus Strickx.

Big Brother kijkt mee

'De burger zal altijd beducht zijn voor een te nieuwsgierige overheid, zeker bij zo'n fundamenteel iets als een identiteitskaart. Volgens mij is die vrees ongegrond', zegt Sijnave, die vindt dat kredietkaarten of een gsm bijvoorbeeld veel meer prijsgeven van je privacy. Alleen staat men daar klaarblijkelijk veel minder bij stil. 'Bij Visa kan de bank altijd nagaan waar en wanneer je welke uitgaven hebt gedaan. Firma's checken maandelijks wat je eet, waar je uitgaat en wat je koopt, info die ze verkopen aan direct marketing bedrij- ven. Via je gsm kan men zelfs op ieder moment nagaan waar je bent. Er is geen sprake van dat zoiets in de sterk gereguleerde wereld van de over- heid zou gebeuren. Om het even wie het rijksregister wil ondervragen, moet daartoe een wettelijke opdracht hebben. Er wordt nauwgezet bijgehouden wie wat geraadpleegd of gewijzigd heeft', gaat Strickx verder. Om de gegevens maximaal te beveiligen, zijn ze op aparte 'plaatsen' ondergebracht. 'Wij hebben ervoor gekozen om niet alle

data op een hoop te gooien. Alle elek- tronische dossiers zijn opgeslagen in aparte databanken, die we op een vei- lige manier met elkaar verbinden. Stel dat er iemand toch het systeem kraakt, dan is de buit quasi nihil. Zonder de gegevens uit de andere databanken kun je er eigenlijk bitter weinig mee begin- nen.' Digitaal is er gebruik gemaakt van hypermoderne beveiligingstech- nieken (encryptie of geheimtaal, mvd). De informatie die over het net uitgewis- seld wordt, is gecodeerd en dus onbruikbaar voor wie ze onderschept. Sij- nave vindt daarenboven dat de overheid in de dingen die ze de burger vraagt ook zelf een beveiliging kan inbouwen. 'Stel, je wil van sociale tussenkomsten genieten. Een ambtenaar moet daarvoor je loon kennen. Maar eigenlijk is het vol- doende dat hij weet of je boven of onder een bepaalde grens zit, boven of onder de 3.000 euro.

Exacte bedragen zijn hier niet nodig.' 'Met de huidige beveiliging en wetge- ving is misbruik onmogelijk', maakt Strickx zich sterk. 'De kaart zelf wordt niet opengesteld voor allerlei toe- passingen in de privésector. Alles wat we hier rond doen, is goedgekeurd door het parlement. Een 100 procent waterdichte beveiliging bestaat natu- urlijk niet in een systeem dat menselijke interactie vereist, maar we kunnen het misbruik wel zoveel mogelijk probe- ren te beperken.'

Kirsten Bertrand

Soon you'll be shopping with your electronic ID

From 2004 every Belgian will have an electronic ID card. Looking just like a bankcard, it's the key to all sorts of elec- tronic applications. The most interesting application of the 'e-card' is the ability to access government departments via the Internet at any time - even outside business hours. The e-card can also function as a rover ticket on the trains or as a customer loyalty card and offers a host of other possibilities besides.

Piet Wagenaar blikt tevreden terug op zijn verblijf van een halve eeuw in de Norbertijner abdij van Grimbergen. Eerst was hij pastoor-deken van de abdijparochie, later werd hij abt van de abdij. Intussen bekleedt hij deze laatste functie al 22 jaar. Volgend jaar als hij 75 wordt, zal prelaat Wagenaar de fakkel doorgeven.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Piet Wagenaar 'Een abt moet een vaderfiguur zijn'

10

'In 1952 stond ik voor de keuze tussen de abdij van Heeswijk in Nederland en de abdij van Grimbergen, waar ik al eens eerder per fiets op bezoek was geweest. Ik heb toen bewust gekozen voor de familiale sfeer in een abdij op mensenmaat. Voor mij was Grimbergen niettemin het verre buitenland, maar ik heb geen minuut spijt gehad van die beslissing. Ik ben hier eigenlijk Vlaming geworden en ik voel me thuis in Vlaanderen.' De abt zet bij het begin van het gesprek meteen een misverstand recht. 'Ik ben geen Fries, maar een West-Fries. Ik ben dus niet afkomstig van de provincie Friesland, wel van West-Friesland - een streek in de provincie Noord-Holland.' Desalniettemin beschikt prelaat Wagenaar over het doorzettingsvermogen, ook wel koppigheid genoemd, dat naar men zegt eigen is aan de Friezen. Die vastberadenheid kwam hem goed van pas bij zijn benoeming tot pastoor van de abdijparochie. 'Toen ik in 1966 die opdracht kreeg, had ik nog niet zoveel pastorale ervaring. Bovendien werd ik datzelfde jaar door kardinaal Suenens ook tot deken benoemd van het nieuwe decanaat Grimbergen.'

PW 'Op mijn 37ste was ik de jongste deken van het bisdom. Het was toen kort na het Vaticaans concilie, dat een totaal nieuwe visie op de kerk met zich bracht. De volkstaal deed

haar intrede in de liturgie. Bovendien stelden we niet alleen de rol van de pastoor, maar ook die van de leek centraal. Ook de traditionele, wat verouderde parochie van Grimbergen was aan vernieuwing toe. We richtten toen een parochieraad op en verschillende werkgroepen. Soms ging het moeizaam, maar toch bracht die verandering een nieuwe kracht en dynamiek met zich mee. Later kreeg ik als districtsdeken een leidende functie in de rand rond Brussel. Men hechtte veel belang aan het gezamenlijk overleg van priesters en deken. Zo gingen we twee keer per jaar een paar dagen in 'conclaaf', waar we dan samen pastorale plannen smeedden. Die periode van 17 jaar pastorale inzet is de mooiste en boeiendste tijd van mijn leven geweest.'

Symbolische verhuizing

PW 'In 1982 werd ik tot abt verkozen. Nee, niemand stelt zich kandidaat, evenmin draagt men iemand voor. De stemming gebeurt volledig geheim. Op vraag van het bisdom combineerde ik de eerste vijf jaar de functie van abt met die van deken. Nadien kon ik me gelukkig volledig wijden aan mijn taak als abt. In het begin viel het me zwaar omdat ik heel abrupt was afgesneden van de bloeiende parochiale werking. Heel

symbolisch verhuisde ik van de voorkant van de abdij, die uitkeek op het Kerkplein, naar de achterkant van het gebouw met uitzicht op de abdijs tuin! Mijn nieuwe functie moest ik gaandeweg zelf vorm geven. Een abt moet in mijn ogen een vaderfiguur zijn. Het is iemand die goed kan luisteren en die letterlijk een oor heeft voor anderen. Zo kom je te weten wat er leeft en wat de noden zijn. Onze abdijsgemeenschap telt in totaal dertig leden. Ik ben niet alleen abt van de Norbertijnen hier in Grimbergen, maar ook van onze missie in Zuid-Afrika waar 10 confraters verblijven. Dank zij internet en e-mail staan we in nauw contact met elkaar. Sinds ik abt ben, heb ik onze confraters in Zuid-Afrika al meermaals een bezoek gebracht en zij komen om de drie jaar op vakantie naar Grimbergen.'

De samenleving verrijken

PW 'Vroeger was de abdij een nogal gesloten wereldje, maar zoals de meeste abdijen in Vlaanderen is ook de abdij van Grimbergen geëvolueerd tot een open huis. Allereerst is het een religieus centrum, een plaats van rust en bezinning. We zijn een gemeenschap voor God - één van hart en één ziel op weg naar God (zoals Augustinus het voorschrijft). Tegelijk zijn we ook een gemeenschap voor de mensen. Dat betekent concreet dat Norbertijnen in tegenstelling tot de Benedictijnen en Trappisten geen monniken zijn. We verzorgen de liturgie in de abdijparochie en in 24 andere parochies in de omgeving van Grimbergen. De poorten van ons religieus centrum staan altijd open. Praktisch iedere avond vinden hier activiteiten plaats en zitten alle vergaderzalen vol. Ook de werking van 'marriage encounter', een groep jonge echtparen die intens bezig zijn met de verdieping van hun relatie, heeft hier een vaste stek.

Van oudsher proberen de Norbertijner abdijen de samenleving te verrijken, zowel op religieus, wetenschappelijk, sociaal als cultureel vlak. Een visitekaartje voor Grimbergen is ongetwijfeld de volkssterrenwacht MIRA, die is ontstaan op initiatief van onze pater Pieraerts. Er bestaat nog altijd een hechte band tussen MIRA en de abdij; verschillende mensen van de abdij maken deel uit van de raad van bestuur van de volkssterrenwacht. Al even markant is de culturele uitstraling. In de abdijkerk van Grimbergen vinden hoogstaande concerten plaats, die worden georganiseerd door de Werkgroep Abdijsamenleving in samenwerking met het cultureel centrum van Strombeek-Bever. De abdij speelt tevens een rol in de promotie van de beiaardkunst en de Gregoriaanse muziek. Het gebouw op zich is een schatkamer van cultuur. Het meubilair en de schilderijen van de Vlaamse Meesters in de abdijkerk zijn daarvan het beste bewijs. Het beheer van dat erfgoed brengt soms grote problemen met zich mee. Ongeveer vijftien jaar geleden wees ik er tijdens een rondleiding in de abdij op dat waardevolle boeken, eeuwenoude manuscripten en unieke oorkonden verloren dreigden te gaan. Sympathisanten hebben daarop meteen de handen uit de mouwen gestoken en de vzw 'Vrienden van de Abdij' opgericht. Die vereniging verzamelt fondsen om het waardevolle erfgoed op een professionele manier te laten restaureren. Alles bijeen zijn al een 500-tal unieke werken gerestaureerd, zoals oude atlanten en bijbels. We zijn geen openbare bibliotheek, maar op afspraak kan men de

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

bibliotheek wel raadplegen. Vanuit die werking met de Vrienden van de Abdij werd ook het plan opgevat om een vleugel bij te bouwen waarin de nieuwe bibliotheek en enkele vergaderzalen zijn onderge-

‘Niet alleen de kerk, maar de hele maatschappij wordt momenteel geconfronteerd met een gezagscrisis’

bracht.’ Een andere belangrijke realisatie waar de abt bijna achteloos aan voorbijgaat, is de restauratie van de abdij zelf, die ruim 20 jaar in beslag heeft genomen.

Kloosterleven verdwijnt niet

Een niet aflatende zorg voor prelaat Wagenaar is de vorming van nieuwe kandidaten voor de abdijsamenleving, want die staan de laatste jaren niet echt te drummen voor de poort van de abdij. Dat brengt ons onvermijdelijk bij het probleem van de vraag over de leegloop van de kerk. De abt

is daarover wel verontrust en wil die negatieve ontwikkeling niet negeren, maar hij bekijkt de kwestie filosofisch.

PW ‘Met de Franse revolutie is de kerk haar (politieke) macht kwijt geraakt en in onze tijd heeft ze ook veel van haar maatschappelijke invloed verloren. Niet alleen de kerk, maar de hele maatschappij wordt momenteel geconfronteerd met een gezagscrisis. In de toekomst zal de kerk het met veel minder priesters moeten zien te rooien, waardoor er in de komende jaren wellicht kerken en kloosters hun deuren

zullen moeten sluiten. Toch zie ik ook positieve ontwikkelingen, zoals de enorme inzet van vrijwilligers in de kerk. We kunnen ook rustig stellen dat voor de meeste kerkbezoekers de sociale druk of dwang is weggevallen om naar de kerk te gaan; de mensen komen nu uit overtuiging. Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat het kloosterleven niet zomaar zal verdwijnen, zeker niet de sterke religieuze families, zoals de Benedictijnen, Augustijnen, Franciscanen, Salesianen en Norbertijnen. Als ik de ontwikkelingen in een ruimer perspectief plaats en ze op wereldvlak bekijk, ben ik evenmin pessimistisch, integendeel. De eerste duizend jaar van het christendom lag het centrum in het Oosten met Jeruzalem als bakermat. In het tweede millennium lag het epicentrum van het christendom in Europa. Nu zie ik kerken in volle bloei in Azië, Zuid-Amerika en Afrika. Je mag je oordeel over de evolutie in de kerk en het christendom dus niet beperken tot de situatie in onze lage landen.’

De abt weet waarover hij praat, want hij heeft ook internationaal zijn sporen verdiend.

Van 1986 tot 1994 was hij voor het Nederlandstalig gebied vicaris van de abt-generaal van de Norbertijnen. De volgende zes jaar (1994-2000) maakte hij deel uit van het hoogste bestuur van de Norbertijner orde. Hij was een van de vier zogenaamde ‘definitors’ uit de hele wereld die de abt-generaal adviseerden. Prelaat Wagenaar noemt die internationale periode een belangrijke leerschool in zijn leven.

Gerard Hautekeur

Piet Wagenaar: ‘Ein Abt muss eine Vaterfigur sein’

Piet Wagenaar ist seit 22 Jahren Abt der Norbertiner-Abtei von Grimbergen. Er kam 1952 aus den Niederlanden nach Grimbergen. ‘Ich bin hier ein richtiger Flame geworden und fühle mich in Flandern zuhause’, sagt Wagenaar. Schon nach einigen Jahren wurde er Pfarrer-Dekan, und 1982 wurde er zum Abt gewählt. Unter seiner Leitung entwickelte sich die Norbertiner-Abtei von Grimbergen zu einem offenen Haus. Piet Wagenaar ist sich der Tatsache bewusst, dass durch das Fehlen von Priestern im Westen möglicherweise Kirchen und Klöster ihre Türen schließen müssen, aber das wird seiner Meinung nach von einem blühenden Glaubensleben in anderen Teilen der Welt kompensiert. Abt Wagenaar wird im nächsten Jahr 75 Jahre alt und gibt dann den Stab weiter.

‘Chambrang’ dreigt Chinees te worden

Er zit een pepel op de kornisch. Als u uit dit zinnetje kunt opmaken dat er een vlinder op de dakgoot zit, dan is de kans groot dat u een Vlaams-Brabander of Limburger bent. Minder zeker is dat u een dialectspreker bent; woorden als pepel en kornisch zijn weliswaar dialectwoorden, maar ze zijn zo ingeburgerd dat de meesten onder ons wel weten waarover het gaat. Dat is een gevolg van de vervlakking van de dialecten, waardoor veel Vlamingen een tussentaal spreken die het midden houdt tussen algemeen Nederlands en dialect.

‘Als mensen uit verschillende gemeenten met elkaar in contact komen en zich niet verstaanbaar kunnen maken in hun eigen dialect, dan proberen ze het met algemeen Nederlands. Maar omdat ze dat algemeen Nederlands

Veel Vlamingen spreken een tussentaal die het midden houdt tussen algemeen Nederlands en dialect

vaak niet echt beheersen, komen ze elkaar ergens halverwege tegemoet. Zo ontstaat een soort tussentaal’, aldus taalkundige Miet Ooms van het departement Linguïstiek van de KULeuven. Dialecten hebben voor haar weinig geheimen; ze werkt samen met enkele collega’s al een aantal jaren aan het Woordenboek van Brabantse Dialecten, een uitgebreid naslagwerk waarin met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant de snel verdwijnende dialectwoorden worden bewaard voor het nageslacht. Het eerste deel van het Brabantse dialectwoordenboek verscheen in 1967, in 2005 zou het werk volledig moe-

ten zijn. ‘Het boek bestrijkt het gebied van het vroegere Groot-Hertogdom-Brabant, dus de provincies Noord-Brabant (NL), Antwerpen en Vlaams-Brabant, en het bestaat uit drie grote delen: landbouwwoordenschat, niet-agrarische vakterminologie en algemene woordenschat. Binnen deze delen verschijnen regelmatig nieuwe boeken. Zo konden we enkele maanden geleden nog drie boeken voorstellen over fauna en flora’, vertelt Miet Ooms.

De maatschappij verandert

De kans dat bij de volgende generaties nog een lichtje gaat branden bij het horen van een woord als *chambrang* (deurstijl), wordt steeds kleiner. Toch kunnen we niet zondermeer stellen dat dialecten gewoon verdwijnen. Miet Ooms: ‘De kennis van het dialect neemt zeker af, maar sommige dialecten worden veeleer minder herkenbaar, in plaats van te verdwijnen. U en ik kennen minder traditionele dialectwoorden omdat de maatschappij verandert; sommige begrippen verdwijnen en het dialect wordt minder doorgegeven van generatie op generatie. Ook de plaatsgebonden uitspraak van een aantal woorden vervaagt ten gunste van de verstaanbaarheid in een groter gebied.’

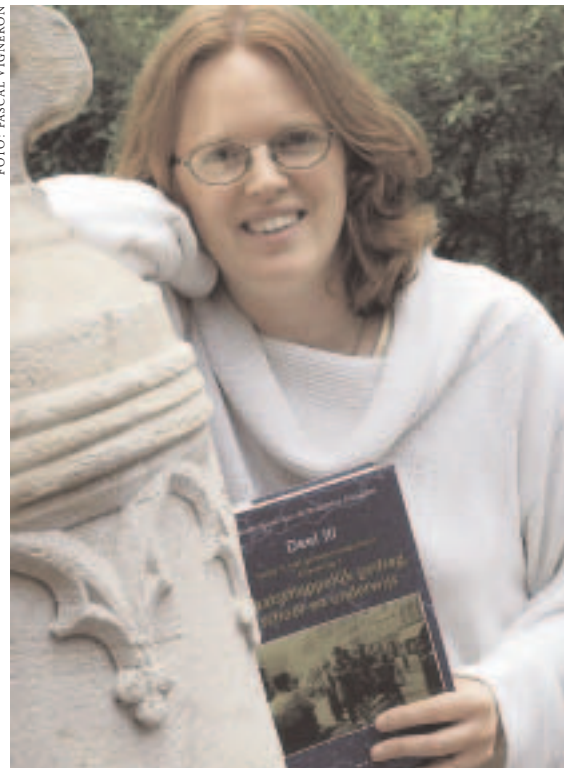
Als gevolg van die regionalisering van het dialect zullen veel van de 750 dialecten die in Brabant een eeuw geleden bestonden, binnen enkele decennia nog moeilijk herkenbaar zijn.

Dialect in de rand

In welke mate houden dialecten in de Vlaamse rand rond Brussel stand? Slechts 15% van de bewoners van de faciliteitengemeenten zijn daar ook geboren en in Grimbergen, Sint-Pieters-Leeuw en Tervuren komt driekwart van de bevolking van elders. Vaak hebben deze inwijkelingen een hoger diploma dan de geboren en getogen inwoners. Kunnen we daaruit afleiden dat de dialecten in de rand nog sneller vervlakken dan in de rest van Vlaanderen? ‘Over de situatie van het dialect in de rand hebben we nog geen onderzoek gedaan, maar hoogst-

waarschijnlijk verdwijnt het daar nog sneller dan elders. Opvallend is wel in streken waar het dialect onder druk staat, dat mensen hun dialect gaan koesteren en cultiveren. Kijk naar het Brussels dialect: ik denk niet dat er nog veel Brussels wordt gesproken, maar die taal leeft desalniettemin heel sterk.

FOTO: PASCAL VIGNERON

Miet Ooms

De Academie van het Brussels heeft onder meer een Brussels woordenboek gemaakt en het Brussels Volkstejoeter trekt volle zalen met voorstellingen in het Brussels. Ook in Leuven is de Academie van et Leives bijzonder actief. ‘Het mag er voor de dialecten dan ooit al beter hebben uitgezien, hopeloos is de situatie allerminst. ‘In intieme kring, met familie en goede vrienden wordt er wel nog een mondje dialect gesproken. Ouders spreken minder dialect met hun kroost, maar kinderen rapen wel woorden op als ze hun ouders horen praten met oma of opa, of ze leren dialect van vriendjes op school of in de jeugdbeweging. Voor een 11-jarige staat het nu eenmaal stoer om ‘anders’ te spreken dan zijn ouders’, besluit Miet Ooms.

Petra Goovaerts

VAN 4/7 TOT 4/9

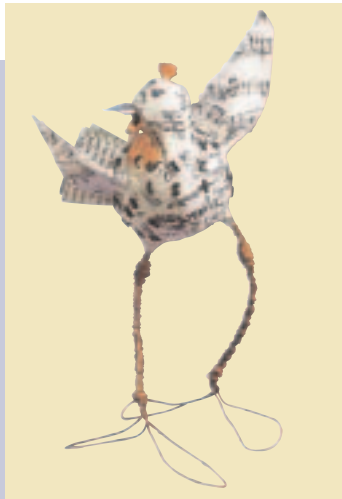
RANDEUIT

A G E N D A

Vlaanderen feest, Brussel ontspoord op 11 juli

Als het van de Vlaamse overheid afhangt, zal ook dit jaar de Vlaamse feestdag uitbundig en uitgebreid worden gevierd.

Feestbouwers kunnen hun hart ophalen tijdens een van de vele 11-julivieringen die her en der plaatsvinden. Wie weet is er wel een feest in uw straat of gemeente. In Brussel kunt u alvast het slotfeest van Vlaanderen Feest! meebeleven. De Gulden Ontsporing biedt

een stevig middagprogramma in het centrum van de stad met talrijke concerten, straattheater en literaire evenementen, en een spectaculair slotfeest op de Grote Markt.

Het programma in zakformaat:

Waar het hart van vol is...

van 12.00 tot 18.30 in Brusselse cafés

Dichters lezen voor uit eigen werk en de Academie van het Brussels en het Brussels Volkstejoeter presenteren het beste én grappigste uit het Brussels dialect. Of wat dacht u van een debat over de band tussen Brussel/Vlaanderen (en de wereld)? Stadsverkenningen met poëzie als rode draad behoren ook tot de mogelijkheden.

't Groot Muziek

van 12.00 tot 23.00 in Brusselse cafés

Jong aanstormend talent gesignaleerd op verschillende locaties in de stad!

Parade van de Zotte Mutsen

van 14.30 tot 21.00

Een straattheaterfestival met internationale allure voor het hele gezin. Uitvalsbasis is het Spanjeplein, maar van daaruit trekt de parade door

de hele binnenstad.

Vlaanderen Feest!

van 20.15 tot 24.00 op de Grote Markt

De feestelijke afsluiter op de Brusselse Grote Markt blijft de aantrekkingspool van De Gulden Ontsporing en Vlaanderen Feest! Muziek, spektakel en poëzie staan centraal.

Op pag. 16, 17 en 20 vindt u het programma van Vlaanderen Feest! in de rand.

De Gulden Ontsporing

Brusselse binnenstad, vrijdag 11 juli

Info: tel. 0800-13 700 (Onthaal en Promotie Brussel), e-mail info@opbrussel.be, website www.opbrussel.be

Rode kiest voor folk

Acht folkconcerten, workshops voor kinderen en volwassenen en ambachtshuizen die op een geanimeerde markt hun traditionele vaardigheden demonstreren: ziehier het recept voor de zomerse familie happening Folkin'Ro. GC De Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode wordt op 16 augustus omgetoverd tot een plek waar het ongetwijfeld goed toeven is voor het hele gezin!

Zie ook pag. 17 van Randuit.

Folkin'Ro met Madingma, Follia!, GriebO, (Bub), Kilkenny's Counter, AedO, Absynthe Minded en Kadril
Sint-Genesius-Rode, GC De Boesdaalhoeve
Zaterdag 16 augustus, vanaf 14.00
Info: 02-381 14 51 (GC De Boesdaalhoeve) of 0479-41 36 44 (v.z.w. Folkin'Ro)

Kadril

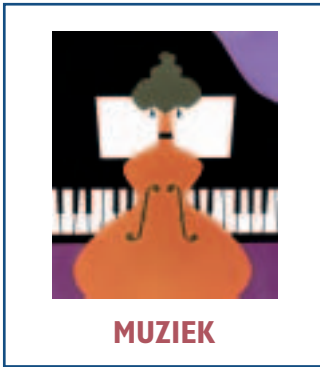
Moet er nog een festival zijn?

Wie de laatste gaatjes in zijn zomeragenda wil opvullen met een festival hier en een optreden daar, vindt in deze Randuit wellicht de nodige inspiratie. De Beerselse Kasteelfeesten, het Bruegelproject in Beersel en Gaasbeek, Jospop in Schepdaal,

Boogie Wonderband, te zien op het Zomerfestival in Vilvoorde

de Zomerfestivals in Vilvoorde en Halle en het uitgebreide Brusselse aanbod met onder meer Brosella, Klinkende Munt, Plazey en Boterhammen in de stad zijn misschien wel de onmisbare ingrediënten van uw vakantie!

MUZIEK

KLASSIEK

3, 10, 15, 17, 24 EN 31 AUG

MEISE

Sint-Martinuskerk 02-269 38 82 of
jef_decuyper@bigfoot.com

Beiaardconcerten

door beiaardier Eddy Mariën en
gastbeiaardiers

● 18.00, 15/8 om 9.30

6, 11, 13, 18, 20, 21, 25, 27 JULI EN 1, 3, 8, 10, 15, 17, 22, 24, 29 EN 31 AUG GRIMBERGEN

Basiliek 02-260 12 97
(Gemeentewinkel)

Beiaardconcerten door beiaardier Rien Aarsen en gastbeiaardiers

● 16.30 - 17.30 op 6-13-20-21-27/7, 3-10-17-24-31/8

● 20.00 - 21.00 op 11-18-25/7, 1-8-15-22-29/8

VOLKSMUZIEK

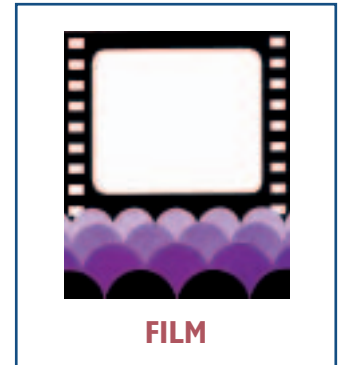
4 EN 5 JULI GOOIK

De Cam 0473-87 20 56 of

Dorpsstraat 67 www.gooikoorts.tk
Gooikoorts

● vrij 4/7: 21.00 Les Turdus Philomelos, 23.00 Topaze

● za 5/7: 14.00 Dazibao, 16.00 Touche de Beauté, 18.00 AedO, 20.00 Twalseree, 22.30 Embrun

FILM

8, 15, 22, 29 JULI EN 5, 12, 19, 20 EN 26 AUG

DILBEEK

Verschillende locaties

02-466 20 30 (CC Westrand)

Kottekoer - zomer filmfestival

8/7: The beach (zwembad Dilkom)

15/7: The untouchables (Brouwerij Timmermans)

22/7: In the name of the rose (Wivinklooster)

29/7: Sleepy Hollow (Kasteel Lamotte)

5/8: Blair Wich Project 1 (bos naast 'patatenveld')

12/8: Chicken run (Hof te Rome)

19/8: 14.00 Babe (watermolen Pede);

19.30 Il Postino (watermolen Pede)

20/8: Ice Age (Jospop-weide)

26/8: The Boondock Saints (Castelhof)

• organisatie: 6 Dilbeekse jeugdclubs en CC Westrand

● 19.30, film om 20.30

TENTOONSTELLINGEN

VAN 5 JULI TOT 14 SEP

TERVUREN

Museum 'Het Schaakbord'

Kerkplaats 3a 02-305 03 84

Veertig schilderijen uit

KASTEELFEESTEN IN BEERSEL

Pittige muziek in een robuust decor

Het kasteel van Beersel, dat in de 14de eeuw door Godfried van Hellebeke werd gebouwd, was naast een toneel van wapengekletter voor ridders en krijgsheeren, ook een bron van inspiratie voor minder oorlogszuchtige lieden. De Franse verlichtingsfilosoof Voltaire schreef vol bewondering over de schietgaten en kantelen, en onze eigenste Herman Teirlinck, die in de buurt van het kasteel woonde, kon uren naar het opmerkelijke gebouwencomplex zitten turen. Tijdens drie zomeravonden in juli fungeert de Beerselse waterburcht als decor voor enkele pittige concerten.

AedO

De jonge formatie AedO bijt op 10 juli de spits af met dansbare folk. De Keltische naam van dit kwintet heeft niet echt een diepere betekenis. Altsaxofonist Peter De Meester plukte het woord gewoon van een t-shirt, toen de groep voor het eerst in het voorprogramma van Kadriil moest optreden en de presentator niet wist hoe hij deze beginnende muzikanten, die nog op de middelbare school zaten, moest aankondigen. Doedelzakspeler Willem Petersborg, accordeonist Klaas Keymden, drummer Koen Danhieux en gitarist Jonas De Meester groeiden ieder op in een muzikale familie. Als geen ander zijn ze vertrouwd met traditionele Bretoense, Ierse en Vlaamse melodieën. De doorbraak kwam er na een optreden tijdens de Gooikse stages vier jaar geleden. Nadat ze laureaat werden van de Zennetoer werden de jongens uitgenodigd in Dranouter. Dit jaar zijn ze te zien op het Festival van het volkslied in Koksijde en tijdens de Gentse Feesten. Hun eersteling 'Experior' is momenteel regelmatig te horen op Radio 1, en onlangs verscheen ook hun eerste langspeler 'Jong Folk'. Het tweede concert wordt verzorgd door The Outlaws & Black Jack. Deze countrymuzikanten ontlene hun naam weliswaar aan enkele legendarische trein-

overvallers uit Texas, maar daarmee houdt elke vergelijking op. Puur Caraïbische ritmes worden afgewisseld met de 'hilly billy' sound en hun repertoire omvat zowel hemelse als snoeiharde, duiwelse muziek. Deze formatie warmhartige Nashville Riders verdrijft al van bij de eerste noot elke sombere gedachte.

Sioen sluit de cyclus op 24 juli af met frisse Engelstalige poprock. De 24-jarige zanger en pianist Frederik Sioen debuteerde aanvankelijk als solist, maar omdat hij dat maar niks vond, omringde hij zich met drummer Jakob Nachtergaele, bassist Jesse Vrielynck en violist Renaud Ghilbert. Samen creëren ze een apart, poëtisch sfeertje. Als tekstschrijver jongleert Sioen met de woorden die hem zomaar te binnen schieten. 'The girl is in my head' evolueert van 'The girl is in my bed' tot het absurde vers 'The head is in my girl!' Meisjes brengen het hoofd van deze beloftevolle singer-songwriter duidelijk op hol, maar dat legt hem geen windeieren. Vorig seizoen werden de grote muziektempels al ingepalmd; in de AB, de Vooruit en de Botanique pakte het kwartet toen uit met lyrisch en politiek geëngageerd werk. Hun single 'Too good to be true' is al lang niet meer de enige smaakmaker tijdens de shows. Er wordt ook geput uit de cd met de ondeugende titel 'See you naked', waar de doorrookte stem van Frederik Sioen en de instrumenten die hem begeleiden net niet met elkaar in aanvaring komen.

Ludo Dosogne

Kasteelfeesten

Beersel, binnenplein kasteel Beersel

AedO op donderdag 10 juli om 20.30

The Outlaws & Black Jack op donderdag 17 juli om 20.30

Sioen op donderdag 24 juli om 20.30

Alle concerten zijn gratis

de kunstenaarskolonie 'Dachau' - 1870-1914

• organisatie: De vrienden van de School van Tervuren

• do, vrij, za en zo van 14.00 tot 17.00

De beeldverhalen uit RandKrant tentoongesteld

Ter gelegenheid van de Huldenbergse 'Ommeganck' op zondag 10 augustus stelt CASTOR (alias Chris Vandendriessche) de beeldverhalen ten-

toon die hij maakte voor RandKrant. De tentoonstelling wordt geopend met de Ommeganck (die dit jaar in het teken staat van sprookjes, sagen en legenden) op 10 augustus en loopt tot 5 september in het gemeentehuis van Huldenberg.

• Maandag, dinsdag, woensdag en donderdag van 9.00 tot 16.00, vrijdag van 9.00 tot 12.00, donderdagavond ook van 17.30 tot 19.30.

VOORDRACHTEN CURSUSSEN

VOORDRACHTEN

VRIJDAG 29 AUG GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht MIRA

Abdijstraat 22

02-269 12 80

Brosella plukt de sterren van de hemel

Tijdens het tweede weekend van juli wordt in het lommerrijke Ossegempark, op een steenworp van het Atomium, nu al voor de 27ste keer Brosella georganiseerd. Het is is initiatiefnemer Henri Vandenberghe niet ontgaan dat de legendarische Django Reinhardt precies vijftig jaar geleden in Fontainebleau overleed. Het Christophe Astolfi Swingtet en Biréli Lagrène brengen daarom op zondagmiddag een hommage in drie schuifjes aan deze ongeëvenaarde zigeunergitarist.

De Brusselse accordeonist Maurice le Gaulois bijt op zaterdag 12 juli de spits af. Met vooroorlogse musette-melodieën roept hij de sfeer op van het vroegere uitgaansleven in Parijs, en probeert hij het grasveld aan het Groentheater om te toveren tot een nostalgische danspiste. Na zijn openingsconcert vertolkt de Kaap Verdische Simentera weemoedige Afrikaanse 'morna's'. 'Sehnsucht' (heimwee) overschaduwt alle andere gevoelens in de 'Lamento de um emigrante' (De klaagzang van de emigrant).

De jonge Belgische formatie Absynthe Minded is ontstaan rond singer-songwriter Bert Ostyn, die in zijn liederen niet alleen de drank maar ook de liefde verheerlijkt.

De Napolitaanse klassieke gitarist Antonello Paliotti speelt met zijn kwartet vurige serenades en morescas. Hun 'tarantella's' zijn spinachtige bezweringsdansen, die vroeger werden opgedragen aan Sint Vitus. In het repertoire van de groep zitten naast Italiaanse folk ook Argentijnse en Braziliaanse melodieën omdat de ouders van Paliotti uit die landen afkomstig zijn. Als

componist laat hij tevens de commedia dell'arte figuren Arlecchino en Pulcinella herleven. De bekende Britse contrabassist Danny Thompson, die indertijd het podium deelde met Donovan en Kate Bush, treedt nu aan met Julie Murphy en Dylan Fowler. Dit Keltisch geïnspireerd duo bracht onlangs het folkrootsalbum 'Black Mountains Revisited' uit, dat in de vakpers hoge ogen gooid. Zangeres Soetkin Collier die uit het Eurovisiesongfestival in Riga werd gebannen omwille van vermeende rechtse sympathieën, treedt opnieuw aan met Urban Trad. Ook Cara Dillon uit Ierland plukt de sterren van de hemel. Rosalita Jonglita, in het dagelijkse leven Lieve De Meyer, leert de kinderen ondertussen met diablo's, kegels en ballen allerlei goocheltrucs. Tegelijk vermaken Ronald Van Rillaer en het Castaarteam jong en oud met hun amusante invallen.

De Jazz Migrants treden op zondag 13 juli in het voetspoor van de Jazz Messengers. Daarnaast flirt dit zevenkoppig ensemble ook met meer experimentele muziekstijlen. De Portugese Maria Joao en Mario Laginha brengen in weerwil van hun 'roots' geen fado, maar folkachtige jazz. De Belgische big band Jambangle en Axl Peleman wagen zich aan een suite. Nadat deze formatie het Gentse publiek indertijd verraste met 'Birth of a Monday Night', kiest het ensemble nu als uitgangspunt voor de cruciale vraag: 'Does Humour belong in Music, Miss Money-penny?', waarbij de muzikanten zich bewegen op het raakvlak tussen Frank Zappa en James Bond! Stemacrobate Fay Claassen, bekend van haar bejubelde langspeler 'With a song in my heart', begon als ballerina en actrice, maar toen ze haar zangkwaliteiten ontdekte, gooidde ze het meteen over die boeg. Op

Brosella maakt ze haar opwachting met een sextet. Miroslav Vitous en zijn kwartet ronden het festival af. Deze Tsjechische contrabasspeler stond aan de wieg van Weather Report en toerde rond met Chick Corea. Nu wordt hij geassisteerd door de Italiaanse slagwerker Fabrizio Sferpa, de Amerikaanse saxofonist Bob Malach en de Turkse pianist Aydin Esen. Ook op zondag worden de kinderen niet vergeten. Spoor Zes en De Olievanten zal het jonge volkje zeker in vervoering weten te brengen met hun olievaten en jungle instrumenten.

Ludo Dosogne

Brosella Folk & Jazz Laken, Ossegempark

Zaterdag 12 juli en zondag 13 juli, concerten op twee podia vanaf 15.00

Alle concerten zijn gratis

Info: tel. 02-270 98 56 of website www.brosella.be

Het weer: verleden, heden en toekomst

door David Dehenauw

🕒 19.30

KINDEREN EN JONGEREN

7, 8, 9 EN 10 JULI

HALLE

CC 't Vondel 02-365 94 05
Possozplein 40

Hippe funkhop - voor 10 tot 12-jarigen

🕒 13.00 - 16.00

14, 15, 16, 17 EN 18 JULI

HALLE

CC 't Vondel 02-365 94 05
Possozplein 40

Onderweg met kleuren

voor 4 tot 6-jarigen

🕒 9.00 - 12.00

Expressief geel

voor 7 tot 9-jarigen

🕒 13.30 - 16.30

18, 19, 20, 21 EN 22 AUG EN 11 SEP

HALLE

CC 't Vondel 02-365 94 05
Possozplein 40

Boetseren van portretten

vanaf 16 jaar

🕒 13.30 - 16.30

VAN 18 TOT 22 AUG

GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht MIRA
Abdijstraat 22 02-269 12 80

Jongerencursus

voor 9 tot 14-jarigen

🕒 9.00 - 16.30

18, 19, 20 EN 21 AUG

HALLE

CC 't Vondel 02-365 94 05
Possozplein 40

Expressiment

voor 4 tot 5-jarigen

🕒 9.00 - 12.00

18, 19, 20, 21 EN 22 AUG

HALLE

Stadspaviljoen Elisabethpark
02-365 94 05 (CC 't Vondel)

Arkenvest

Het dierenrijk

voor 6 tot 12-jarigen

🕒 9.00 - 12.00

VARIA

7, 8 EN 9 AUG

GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht MIRA
Abdijstraat 22 02-269 12 80

Midzomersterrenachten

(sterrenkijknachten)

🕒 22.00 - 1.00

ZATERDAG 30 AUG

DILBEEK

CC Westrand 015-33 97 52 of
Kamerijklaan www.plan-belgium.org

Muzikale namiddag met WIK-percussie-ensemble

Zemst-Laar en Ketnet-wrappers Jelle en Sofie

(Spring), ten voordele van het World Plan Project India (Foster Parents Plan)

🕒 14.30

VLAAMSE FEESTDAG

DILBEEK

VRIJDAG 11 JULI

Recreatiecentrum Ifterbeek
02-467 21 11

Academische zitting met gast-

spreker Guido Herman Vereecke, voormalig directeur van het Vlaams Cultuurhuis

De Brakke Grond in Amsterdam en optreden door het koor Framagomi, aansluitend receptie

🕒 11.00

HALLE

ZATERDAG 5 JULI

Grote Markt
02-365 94 05 (CC 't Vondel)

De Flandriens met Wigbert Van

Lierde, Dirk Blanchart, Jan Hautekiet, Piet Vandenheuvel,...

🕒 15.00

ZATERDAG 5 JULI

CC 't Vondel 02-365 94 05
Possozplein 40

Jummoo

🕒 20.30

KRAAINEM

ZATERDAG 5 JULI

Jeugdhuis De Villa
02-721 28 06 (GC De Lijsterbes)

Denayerstraat 78

Villa's Garden Live

Optredens van De dode hond in uw kelder om 🕒 20.00, Camden om

21.00 en Belgian Asociality om 23.00, aansluitend fuif

MACHELEN

ZONDAG 6 JULI

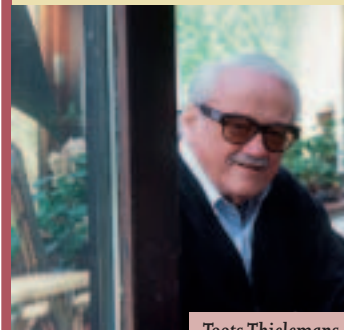
Gemeentelijk park
02-254 12 11 (gemeentebestuur)

🕒 11.00 **concert** Koninklijke Harmonie Sint-Cecilia Machelen in tuin rusthuis Parkhof, aansluitend doorlopend barbecue

🕒 vanaf 14.00 **feest** in gemeentelijk park met optredens van de Koninklijke Fanfare Gevaertkring

Bruegelproject strijkt neer in kasteeldomeinen van Gaasbeek en Beersel

Deze zomer staat het kasteeldomein van Gaasbeek een aanval van Alva en zijn Spaanse troepenmacht te wachten. Zal de vesting stand houden tegen de belegering en beschieting door protestantse troepen uit Brussel? U kunt deze woelige periode uit

Toots Thielemans

onze geschiedenis mee beleven van op de eerste rij tijdens de historische evocaties, waar naast oorlog voeren ook middeleeuwse spijzen en dranken op het programma staan. Aansluitend volgt een klank- en lichtspel met muziek uit de nieuwe VRT-TV dramaserie 'Witse'. De muziek voor deze serie werd gecomponeerd door Johan Hoogewijs, de

man die op vraag van het Bruegelproject eveneens 'TOPOS III' componeerde. Op zondag 6 juli kunt u de live opvoering van 'TOPOS III' bijwonen in het kasteeldomein van Beersel. Toots Thielemans geeft die avond een speciaal gastoptreden. Kijkers van Ring-TV kunnen op 6 juli ook terecht in het kasteel van Beersel. Tijdens de 'Dag van de Kijker' zijn er doorlopend optredens te zien van Kanajo, MnC, The Buzz Klub en Dana Winner. Tot slot kunt u op 6 juli de première meemaken van de Apologie van Willem van Oranje, een theatermonoloog die auteur en ex-VRT journalist Urbaan De Becker heeft geschreven voor acteur Walter Ganzemans.

Dag van de kijker van Ring-TV, opvoering van de Apologie van Willem van Oranje en openlucht live concert TOPOS III met gastoptredens van Toots Thielemans in het Kasteel van Beersel, Lotsestraat, Beersel

Zondag 6 juli, vanaf 14.00, opvoering van de Apologie om 19.30, TOPOS III om 20.30. Gratis toegang

Historische evocaties 'Gaasbeek anno 1582' en klank- en lichtspel met muziek uit 'Witse' in het kasteeldomein van Gaasbeek, Kasteelstraat 40, Gaasbeek

12 en 13 juli, 19 en 20 juli en 26 en 27 juli, evocatie vanaf 14.00, opvoering van de Apologie om 20.30, klank- en lichtspel om 22.15, doorlopend animatie van 14.00 tot 22.00.

Gratis toegang

Info: tel. 02-454 87 52 (Bruegelproject), www.bruegelproject.be

Machelen, Bende Gek, Jazzmijn, Rève du Rai en Johan Verminnen met orkest

OVERIJSE

ZATERDAG 5 JULI

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

Mama's Jasje

● **18.30** muzikaal ontvangst door de Koninklijke Harmonie Justus Lipsius, **19.00** verwelkoming en receptie, **20.00** concert, **22.00** fuif met dj's Tim en Tom

TERVUREN

VRIJDAG 11 JULI

Marktplaats 02-769 20 81 (VVV) of www.heetervuren.be

Hee Tervuren

● Vanaf **20.30** optredens van Amuze, An Swartenbroekx en de Bourgondiers en Johan Verminnen

ZATERDAG 12 JULI

Marktplaats 02-769 20 81 (VVV) of www.heetervuren.be

Hee Tervuren

Overdag kinderanimatie en optredens van Bende Gek en W817-Band

● Vanaf **19.00** optredens van Blue Blot, Spark, The Magical Flying Thunderbirds, De Mens en Squadra Bossa ft DJ Buscemi

ZONDAG 13 JULI

02-769 20 81 (VVV) of www.heetervuren.be

● Vanaf **8.00** *Ster van Tervuren* (rondrit voor wielertoeristen), *Tervuren op de fiets* (familiale fietstocht) en *optreden* van de Brussels Concert Band

VILVOORDE

DONDERDAG 3 JULI

02-255 45 11 (gemeentebestuur)

Grote Markt

Festival PoP Vlaanderen:

de Vlaamse Poppromenade met Marijn Devalck, Coco jr, William Reven, Geena Lisa en Bart van den Bossche

● **20.30 - 23.00**

VRIJDAG 4 JULI

02-255 45 11 (gemeentebestuur)

Grote Markt

Festival PoP Vlaanderen:

● **20.30** Mama's Jasje
● **22.15** Frank Boeijen

WEZEMBEEK-OPPEM

VRIJDAG 4 JULI

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Café chantant met zanggroep

Non Troppo

● **20.30**

ZATERDAG 5 JULI

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Volksfeest

● **15.30 - 16.30** de ark van papa Chico, aansluitend kinderanimatie door Speelplein Pardoes!

● Vanaf **18.00** barbecue en optreden van 2 volksmuziekgroepen, aansluitend vuurwerk

ZAVENTEM

ZATERDAG 12 JULI

Gemeentelijk Auditorium 02-758 87 92 (gemeentebestuur)

Hoogstraat 50

Voltooid verleden tijd

door Bram Vermeulen

● **20.00**

Wilt u weten wat er in uw gemeente te gebeuren staat?

Dan kunt u terecht bij de Vlaamse Infolijn, tel. 0800-3 02 01, e-mail 11-daagse@skynet.be of website www.vlaanderenfeest.be

FESTIVALS

5 JULI EN 6 JULI

BRUSSEL

Elisabethpark (voor de basiliek) 02-412 00 50 (GC De Platoo) of

Gezelligheid troef tijdens Folkin'Ro

Jeugdhuis Animoro, GC De Boesdaalhoeve en de culturele raad van Rode bundelen hun krachten voor de zomerse familie happening Folkin'Ro. De acht concerten vinden plaats op twee podia. Workshops voor kinderen en volwassenen en een rist ambachtslui die op een geanimeerde markt hun traditionele vaardigheden demonstreren, vullen het programma verder aan.

Absynthe Minded

'We willen alle bezoekers een gezellige namiddag bezorgen', licht Willem Petersborg van v.z.w. Folkin'Ro toe. 'Op de affiche van Folkin'Ro staan uitsluitend kwalitatief hoogstaande folkformaties met een steengoed programma. We verwachten minstens vijfhonderd man, maar als het weer meezit zal de toeloop waarschijnlijk nog groter zijn. Hopelijk kunnen we de komende jaren nog meer festivals organiseren. Of er dan ook buitenlandse ensembles te gast zijn, valt voorlopig niet te voorspellen.'

Ondanks hun drukke agenda konden de Roosdaalse broers Stefan en Diederik Timmermans van Madingma tijd vrij maken voor het openluchtconcert dat om 14.00 uur begint. Met hun diatonische accordeon, 'bagpipe' en 'gaita gallega' wagen ze zich aan feestelijke melodieën. Hoe Follia! klassiek met jazz en folk verzoent is nadien te horen in de grote concertzaal. De West-Vlaamse muzikanten zijn lang zo gek niet als ze zich voordoen!

Violist Wouter en gitarist Tom van Griebo zijn vooral bekend van hun optreden bij Ambrozijs. De twee jongens staan echter al veel langer op de planken. Nu duiken ze eindelijk opnieuw op als instrumentaal duo. (BuB), dat rond kwart voor zes met licht experimentele folkjazz uitpakt, is het ensemble van Kim Delcour, die in Gooik vooral als doedelzakleraar zijn sporen heeft verdiend. Hij deelt het podium met onconventionele instrumentalisten.

Verrassend wordt ongetwijfeld de show van Kilkenny's Counter. Deze rauwe muzikanten zijn duidelijk geen katjes om zonder handschoenen aan te pakken en gaan er stevig tegenaan.

AedO, de laureaat van de Zennetoe, heeft alweer een nieuw programma klaargestoomd, dat voortborduurt op Keltische klankstromen. Vervolgens is het de beurt aan het Gentse kwartet Absynthe Minded. Eén van hun opmerkelijkste kroegliederen handelt over een bevallige vrouwelijke dienstster, die om in haar levensonderhoud te voorzien tegen haar zin drank serveert aan leeghoofdige klanten.

Kadril sluit Folkin'Ro af met een selectie uit hun recente langspeler 'Pays', een verbastering van 'peis' en 'vrede'. Sinds frontman Patrick Riguelle is vervangen door zangeres Eva de Roovere is de 'sound' van deze 9-koppige groep ietwat engelachtiger geworden.

Ludo Dosogne

Folkin'Ro met Madingma, Follia!, Griebo, (BuB), Kilkenny's Counter, AedO, Absynthe Minded en Kadril
Sint-Genesius-Rode, GC De Boesdaalhoeve
Zaterdag 16 augustus, vanaf 14.00
Info: 02-381 14 51 (GC De Boesdaalhoeve) of 0479-41 36 44
(v.z.w. Folkin'Ro), website www.folkinro.be

Zita Swoon

Speelpleinen in de rand in juli en augustus

ASSE

Kinderen van 3 tot 14 jaar kunnen de hele zomervakantie naar de speelpleinen 't Mallepietje in De Parkhoek in de Bergestraat, behalve op 11/7, 21/7 en 15/8. Vervoer met de bus vanuit de lokalen van de kinderopvang in Zellik is gratis. Een speelpleindag duurt van 9.00 tot 16.00 en er is opvang voorzien tussen 7.00 en 9.00 en tussen 16.00 en 18.00. Het inschrijvingsgeld bedraagt 5,50 euro per dag voor het eerste kind, 9 euro voor twee kinderen uit hetzelfde gezin, 11 euro voor drie kinderen en 13 euro voor vier kinderen. Er is ook opvang mogelijk voor andersvalide kinderen, maar dan moet er vooraf worden ingeschreven.

Info: tel. 02-452 31 83 of e-mail jeugdwerking.erwin@easynet.be

BEERSEL

Kinderen van 4 tot 14 jaar die in Beersel wonen of er schoollopen kunnen tijdens de vakantie terecht in het Blokbos in de Beerselsestraat in Lot. Op 21/7 en 15/8 is er geen speelplein. De activiteiten hebben plaats tussen 9.00 en 16.00 en er is 's morgens en 's avonds opvang voorzien. De kostprijs bedraagt 3,50 euro per dag voor het eerste kind. Vanaf het tweede kind zakt de prijs naar 2,60 euro. Een speelpleinbus brengt de kinderen gratis naar het Blokbos.

Info: tel. 02-382 08 30

DILBEEK

Kinderen tussen 3 en 14 jaar kunnen van 1/7 tot 29/8 tussen 9.00 en 16.00 terecht op het speelplein Begijnenborre. Er is opvang voorzien van 7.00 tot 18.00. Eén dag speelplein kost 3 euro voor het eerste kind en 2 euro voor elk extra kind. Kinderen die niet in Dilbeek wonen betalen 7 euro. Elke week wordt er een uitstap gemaakt. De gemeente Dilbeek legt een gratis bus in naar en van de speelpleinen. Opvang voor andersvalide kinderen is er van 14 tot 18 juli, van 22 tot 25 juli, van 18 tot 22 augustus en van 25 tot 29 augustus.

Info: tel. 02-582 46 20 of e-mail speelplein@dilbeek.be

DROGENBOS

Wie tussen 2,5 en 12 jaar oud is en in Drogenbos woont of er school loopt, kan tijdens de zomervakantie terecht in het ontmoetingscentrum Het Paviljoen. De speelpleinwerking loopt van 1/7 tot 18/7 en van 4/8 tot 29/8. Opvang is voorzien van 7.30 tot 17.30. De kostprijs bedraagt 5,60 euro, warme maaltijd inbegrepen.

Info: tel. 02-377 42 65 of e-mail m.claessens@compaqnet.be

GRIMBERGEN

Grimbergen organiseert de hele vakantie speelpleinen voor kinderen tussen 2,5 en 12 jaar in de gemeenteschool van Humbeek, behalve op officiële feestdagen. De kinderen kunnen er terecht van 7.30 tot 18.00. De speelpleinen kosten 4 euro per dag, grote gezinnen en éénoudergezinnen betalen 3 euro. Er worden ook regelmatig uitstapjes gepland. Een gratis bus brengt de kinderen naar en van de speelpleinen. De Grimbergse speelpleinen hebben ook een werking voor andersvalide kinderen.

Info: tel. 02-260 12 69 of e-mail els.mets@grimbergen.vera.be

HOEILAART

Kinderen van 4 tot 12 jaar kunnen terecht in het jeugdcentrum Koldam. Van 4/8 tot 8/8 en op 15/8 zijn er geen speelpleinen. De activiteiten worden georganiseerd tussen 9.00 en 16.30 en er

is opvang voorzien vanaf 7.30 en tot 18.00. Deelnemen kost 4,5 euro per dag voor het eerste kind, 4 euro voor het tweede en 2 euro voor het derde. Kinderen van buiten de gemeente betalen respectievelijk 6, 5, 6 en 4 euro.

Info: tel. 02-658 98 38 of e-mail jeugddienst@hoeilaart.be

KRAAINEM

Kinderen van 3 tot 12 jaar worden in de gemeentelijke basisschool opgevangen tussen 30/6 en 22/8, behalve op 11/7, 21/7 en 15/8. Een dag speelplein kost 7 euro per dag of 28 euro per week voor een kind uit Kraainem en 8 euro per dag of 32 euro per week voor een kind van buiten de gemeente. Elke week wordt er rond een bepaald thema gewerkt.

Info: tel. 02-720 75 54 of e-mail kraaiennest@speelplein.net

LINKEBEEK

Kinderen van 2,5 tot 12 jaar kunnen behalve op officiële feestdagen de hele vakantie naar het vakantie-atelier in de Hoeve Holleken. Het inschrijvingsgeld bedraagt 2,5 euro per dag. Per gezin betaalt u maximum 5 euro. Kinderen van buiten de gemeente zijn welkom en betalen evenveel, maar moeten vooraf een aanvraag indienen.

Info: tel. 02-380 62 15

MACHELEN

Kinderen van 2,5 tot 12 jaar kunnen van 30/6 tot 11/7, van 28/7 tot 14/8 en van 18/8 tot 28/8 naar de speelpleinen in de gemeentelijke basisschool van Diegem. De activiteiten starten om 8.00 en eindigen om 17.00. Er is opvang voorzien vanaf 7.00 en tot 18.00. Het inschrijvingsgeld bedraagt 5 euro per dag voor de eerste twee kinderen. Vanaf het derde kind betaalt u 4 euro. De speelpleinbus is gratis.

Info: 02-254 12 07 of e-mail daisy.smets@machelen.vera.be

MEISE

Kinderen van 2,5 tot 12 jaar die in Meise wonen of er schoollopen kunnen de hele vakantie terecht op de speelpleinen De Spin aan De Biest. Er is opvang voorzien van 7.30 tot 17.45. Voor het eerste kind kost een dag 3,50 euro, voor het tweede 3 euro en

Vzw 'de Rand' ondersteunt speelpleinwerking

Vzw 'de Rand' ondersteunt sinds vorig jaar de speelpleinen van vier faciliteitengemeenten: Kraainem, Wezembeek-Oppem, Wemmel en Drogenbos. 'We investeerden in spelmateriaal voor de speelpleinen en hebben onder meer een springkasteel, gocarts en een reuze vier-op-een-rij aangekocht', legt stafmedewerker Kirsten Saenen uit. 'Het spelmateriaal zal circuleren tussen de vier speelpleinen zodat iedereen de verschillende toestellen enkele weken kan gebruiken. De medewerkers van 'de Rand' zorgen voor het transport van het materiaal.' Vzw 'de Rand' werkt in het kader van de ondersteuning van de speelpleinen in de faciliteitengemeenten samen met de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS). 'De VDS staat in voor de vorming van de jongeren die als monitor op de speelpleinen in Kraainem, Wezembeek-Oppem, Wemmel en Drogenbos werken. Verder krijgen ze praktische tips en kunnen ze bij de VDS terecht met al hun vragen over de speelpleinen. Via de VDS hebben we ook het spelmateriaal kunnen kopen', vertelt Kirsten Saenen. 'Door die ondersteuning willen we de jongeren de kans bieden om de speelpleinen in hun gemeente zo goed mogelijk uit te bouwen.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

voor de volgende 2,5 euro. Elke week wordt er rond een thema gewerkt. Van 7/7 tot 18/7 en van 18/8 tot 29/8 is er ook opvang voorzien voor andersvalide kinderen.

Info: tel. 02-272 00 34 of e-mail nicole.bude@publilink.be

OVERIJSE

Van 30/6 tot 8/8 zijn er van 8.00 tot 18.00 speelpleinen in de Gemeentelijke basisschool Centrum. Kinderen van 3 tot 15 jaar worden er van 9.00 tot 18.00 opgevangen. Een dag kost 4,50 euro voor het eerste kind, 3,50 euro voor het tweede en 2,50 euro voor het derde kind uit het gezin. Kinderen van buiten de gemeente betalen respectievelijk 6, 5 en 4 euro. Voor de speelpleinbus betaalt u een halve euro per rit.

Info: tel. 0496-64 22 12 of e-mail www.overijse.be

SINT-GENESIUS-RODE

Kinderen van 3 tot 12 jaar kunnen van 7/7 tot 18/7, van 22/7 tot 14/8 en van 18/8 tot 22/8 terecht op de speelpleinen in de basisschool Wauterbos. Er is opvang voorzien van 7.30 tot 18.00. Voor vijf dagen speelplein betaal je 62 euro.

Info: tel. 02-397 99 99 of e-mail info@pantarheivzw.be

SINT-PIETERS-LEEUEW

Van 1/7 tot 22/8 organiseert Sint-Pieters-Leeuw speelpleinen voor kinderen van 2,5 tot 14 jaar in de gemeenteschool 't Populiertje en in Zonnig Leven. De activiteiten starten om 9.00 en eindigen om 16.00. 's Morgens is er opvang vanaf 7.00 en 's avonds tot 18.00. Kinderen die in Sint-Pieters-Leeuw wonen of er schoollopen betalen 5 euro per dag. Een vijfbeurtenkaart kost 20 euro. Voor kinderen van buiten de gemeente betaalt u 7,5 euro per dag. Er is ook opvang voorzien voor andersvalide kinderen, maar vooraf inschrijven is de boodschap.

Info: tel. 02-370 28 80 of e-mail jeugdendienst@sint-pieters-leeuw.be

Spelen maar!

TERVUREN

Kinderen van 2,5 tot 12 jaar die in Tervuren wonen of er schoollopen kunnen naar de speelpleinen Katapult in De Nettenberg van 30/6 tot 18/7, van 22/7 tot 25/7, van 4/8 tot 14/8 en van 18/8 tot 29/8. Er is opvang voorzien van 7.30 tot 17.30. Een dag kost 4,50 euro voor de eerste twee kinderen en 3,50 euro vanaf het derde. De Katapultbus is gratis. Van 22/7 tot 25/7 is er opvang voorzien voor andersvalide kinderen.

Info: tel. 02-769 20 83 of e-mail jeugdendienst@tervuren.be

VILVOORDE

Van 1/7 tot 27/8 (behalve op 15/8) organiseert de stad speelpleinen aan het Domein Drie Fonteinen voor kinderen van 3 tot 15 jaar die in Vilvoorde wonen of er school lopen. Een speelpleindag duurt van 9.00 tot 16.00. 's Morgens is er opvang vanaf 7.00 en 's avonds tot 18.00. Eén dag kost 3 euro. Voor een tienbeurtenkaart betaalt u 25 euro. De speelpleinbus van en naar Domein Drie Fonteinen is gratis. 3 tot 5-jarigen kunnen van 1/7 tot 14/8 tegen dezelfde tarieven ook terecht in de kleuterschool Abeeltje. De activiteiten vinden plaats tussen 9.00 en 16.00 en er is opvang voorzien vanaf 7.30 en tot 17.30. De stad Vilvoorde organiseert ook in de Biekorf, de stedelijke basisschool van Houtem, speelpleinen voor kinderen van 3 tot 12 jaar van 1/7 tot 14/8. Een speelpleindag duurt van 10.00 tot 16.00 en er is opvang vanaf 8.00 en tot 18.00. Voor een speelpleindag in de Biekorf betaalt u 2 euro. Andersvalide kinderen zijn welkom in Vilvoorde, maar dan uitsluitend op het Domein Drie Fonteinen. Ook hier is vooraf inschrijven de boodschap.

Info: tel. 02-255 46 92 of e-mail ilse.van.moer@vilvoorde.be

WEMMEL

In Wemmel is speelplein '3sje' aan het Jeugdcentrum Villa3s open van 14/7 tot 1/8 en van 11/8 tot 29/8. Kinderen van 4 tot 12 jaar zijn welkom tussen 13.00 en 18.00. Een speelpleinmiddag kost 3 euro. Er is een speelpleinbus van de opvang in de gemeentelijke basisschool Doornroosje naar het speelplein.

Info: tel. 02-460 13 65 of e-mail

Lies.Timperman@student.kuleuven.ac.be

WEZEMBEEK-OPPEM

Kinderen tussen 2,5 en 12 jaar kunnen de hele vakantie terecht op de speelpleinen Pardoos. Er is opvang voorzien van 8.00 tot 18.00. De kostprijs bedraagt 6 euro per dag of 25 euro per week voor kinderen uit de gemeente, anderen betalen 8 euro per dag of 37 euro per week. Er is een speelpleinbus voorzien.

Info: tel. 02-731 67 06 of e-mail degjyo@belgacom.net

ZAVENTEM

Kinderen van 3 tot 14 jaar kunnen de hele vakantie, behalve op 21/7 en 15/8, terecht in de gemeentelijke basisschool in Sterrebeek en het scoutsterrein aan de Imbroekstraat. De activiteiten starten om 9.00 en eindigen om 16.00. Er is 's morgens opvang vanaf 7.00 en 's avonds tot 18.00. Het inschrijvingsgeld bedraagt 4 euro voor het eerste kind en 2 euro vanaf het tweede. Per gezin betaalt u maximum 7,5 euro. Voor kinderen van buiten de gemeente kost het speelplein 7,5 euro per dag. Er is een gratis bus voorzien van de opvang naar de speelpleinen. Er zijn regelmatig uitstapjes of speciale activiteiten gepland. Ook andersvalide kinderen kunnen terecht op de Zaventemse speelpleinen.

Info: tel. 02-717 89 29 of e-mail pieter.vereecken@zaventem.be

Voor vier euro naar de vier provinciedomeinen

Op een zonnige namiddag gaan roeien of watertrappen in het provinciedomein Kessel-Lo? Dankzij de recreatiepas kan dat voortaan goedkoper. Met de recreatiepas kunt u voor slechts vier euro eenmaal de provinciedomeinen Huizingen en Halve Maan in Diest bezoeken en eenmaal roeien of watertrappen in het domein Kessel-Lo. Het provinciedomein Het Vinne in Zoutleeuw kunt u zoals vroeger gratis bezoeken. Het pasje is te koop in alle provinciedomeinen en is geldig voor een jaar. Deze zomer geeft de provincie Vlaams-Brabant ook een brochure uit waarin de vier domeinen worden voorgesteld. Elk domein krijgt voortaan een eigen stijl en klemtoon. In de Halve Maan in Diest draait alles rond recreatie met het openluchtzwembad en het strand. Het Vinne stelt de natuur centraal met zijn wandel- en fietsroutes, in Kessel-Lo is alles toegespitst op gezinnen met kinderen en Huizingen is met zijn kasteel en parken het stijlvolle domein bij uitstek.

Meer info over de recreatiepas en de provinciedomeinen vindt u op de website www.vlaamsbrabant.be, of tel. 016-26 76 44

www.plazey.be

Plazey 2003

5/7 vanaf 15.00: Circus-school, Sierk Mobiel; vanaf 18.00: Salsa-initiatie; vanaf 20.00: Bal Tropical met Sonbacan en Deejay JP Van
6/7 vanaf 12.00: Jokke Schreurs Trio, La Panika, 't Mannenhart, ManManMan - Op een bed van rozen, Theatergroep Filiaal; vanaf 16.00: Libertango Kwartet, Vrouwenfanfare, Tres Tigres Tristes, Zita Swoon

14 EN 15 AUG

OPWIJK

Benefiet Nieuwe Nijdrop (14/8) en Zomerhappening (15/8)

052-35 61 65 of www.nijdrop.be
Marktstraat
14/8 vanaf 20.00: Silver Foxes Deluxe (met o.a. Patrick Riguelle en Jan Hautekiet) en Luc De Vos, Stef Kamil Carlens, Urbanus, Jasper Stevelinck, Neeka, Rick De Leeuw en Jan De Smet
15/8 vanaf 11.00: The Magical Flying Thunderbirds, Bart Peeters Stiller Dan Ooit, Dolfijntjes XL, Blind Date, W817-Band, Pakava It, The Real Music Band, straat-

FOTO: JASMINE VAN HEVEL

Neeka

theater, kinderaanimatorie, rommel- en ambachtenmarkt,...

20, 22 EN 23 AUG

SCHEPDAAL

Jospop

Ijsbergstraat www.jospop.com
20/8: 'open air' movie: Ice Age
22/8 vanaf 21.00: Donna Hit Club Party
23/8 vanaf 16.00: Heartbeat Movement, Bastian, Calibre, Vive La fête, Janez Detz, Zornik (Rock Hall); Jessy, Kate Ryan, Flesh & Bones, Sergio & The Big Bang (Dance Hall)

25 TOT 29 AUG

BRUSSEL

Spanjeplein (aan het Centraal Station)
02-548 24 00 (AB)

Boterhammen in de stad

25/8 vanaf 12.00: Kasper Van Kooten en Stijn Meuris & Anton

26/8 vanaf 12.00: Amuze en Kris De Bruyne
27/8 vanaf 12.00: Brel Tram 33 en Johan Verminnen
28/8 vanaf 12.00: Guido Belcanto en Bart Peeters
29/8 vanaf 19.30: Kadriil en Urban Trad
29/8 vanaf 12.00: Het Gespuis en Kommil Foo
29/8 vanaf 19.30: Sanne & Roland en Neeka

ELKE WOENSDAG IN JULI EN AUGUSTUS

VILVOORDE

Duchépark www.zomerfestival.be
Duchéhof (Far West)
Zomerfestival Vlaanderen
2/7: Amy-Lee Bennett, Severine Doré en Luc Schuit (ambiance)
9/7: Danny Guinan (Ierse pop)
16/7: Kilimanjaro Band (reggae, makossa)
23/7: Edward Buadee (reggae)
30/7: Cuba zingt kleinkunst (kleinkunst in een salsakleedje)

6/8: Boogie Wonderband (disco)
13/8: The Alley Gators (rockende blues)
20/8: Sonbacan (Caraïbisch, Afro-Cubaans)
27/8: Aché-Havana (salsa, cumbia, merengue)
19.30 - 23.30

ELKE MAANDAG IN JULI EN AUGUSTUS

HALLE

Jeugdcentrum Stroppen
02-365 94 09 (CC 't Vondel)
of www.zomerfestival.be

Stroppenconcerten

7/7: Amy-Lee Bennett, Severine Doré en Luc Schuit (ambiance)
14/7: Matadi (ambiance, Grieks, tropisch)
21/7: Cuba zingt kleinkunst (kleinkunst in een salsakleedje)
28/7: Likalo Pan Afrika Tam Tam (Afrikaanse percussie en zang)
4/8: Boogie Wonderband (disco)
11/8: Aché-Havana (salsa, cumbia, merengue)
18/8: Danny Guinan & Red (Ierse pop)
25/8: Mama's Jasje (pop)
20.30

Sint-Rochus zij aan zij met Hans en Grietje

Wie op zondag 10 augustus naar Huldenberg trekt, kan oog in oog komen te staan met Penelope en Odysseus, Parsival, Willem Tell, Tijn Uilenspiegel, Olen, Hans en Grietje, Oliver Twist en Pippi Langkous. Deze bonte stoet van bekende personages uit sprookjes, vertelsels, klassieke romans, sagen en legenden stapt vanaf 15.00 op in de Sint-Richusommeganck, een driejaarlijkse

'ommeganck' die dit jaar in het teken staat van 'Verhalen in alle talen'. Uiteraard komt ook het leven en de persoon van Sint-Rochus uitgebreid aan bod. Deze beroemde heilige uit de 14de eeuw die werd aange-roepen tegen de pest, heeft in Huldenberg steeds een speciale verering genoten. Muziek-korpsen, vendeliers en volksdansgroepen maken de optocht compleet.

Sint-Rochusommeganck

Huldenberg, zondag 10 augustus om 15.00, ontbinding in het Kasteelpark

Muzikale kruisbestuivingen op Klinkende Munt

Hoewel de renovatiewerken aan de Beursschouwburg in de August Ortsstraat al ver gevorderd zijn, wordt de 12de editie van Klinkende Munt nog vanuit BSBIS georganiseerd. Daar vinden ook de laatavond-evenementen en enkele DJ party's plaats. Het belangrijkste podium blijft

uiteraard op het Muntplein staan. Gewoontegetroou stimuleert dit zomerfestival muzikale kruisbestuivingen.

Het Antwerpse collectief Traktor treedt op de openingsdag zowel in openlucht als in clubverband op. Dit anarchistisch

sextet combineert jazz met folk en techno. Op de Ramblas in Barcelona profileerde de groep zich als een prettig gestoorde fanfare. Nog chaotischer was het klankdecor voor 'Don Quichotte', een toneelfantasia van De Onderneming. De titel van hun debuutplaat 'Direction planétaire' onthult de ambities van deze ongrijpbare formatie.

Spook and the Guay waren oorspronkelijk negen drinkebroers, die in de kroegen van Toulouse op zuidse ritmes dansten. Nu spelen ze Frans-Spaanse reggae. Tijdens hun dulle 'fiesta's' protesteren ze luidruchtig tegen de oorlog en de onverdraagzaamheid. In Brussel stellen ze hun geëngageerde langspeler 'Mi tierra' voor. Helemaal Oosters wordt de bezwerende feestmuziek van Nurhan Ozcan & Orfuzz uit Turkije.

Mix van stijlen

Op donderdag 3 juli bijten TTPKC en Le Marin uit Frankrijk de spits af met herwerkte composities van Albert Aylor en John Zorn. Vooral de drie saxofoonvirtuozen eisen de aandacht op. De Belgian Afrobeat Association brengt een hommage aan de legendarische Nigeriaanse bandleider Fela Anikulapo Kuti, die met zijn rijk uitgedoste vriendinnen hypnotiserende 'soukous' speelde tot hij door het aidsvirus werd

geveld. Afro-dynamix is een interdisciplinair project van Werner Puntigam, de ceremoniemeester van 'Blow and Order'. Met tuba's, trombones en trompetten doen blanke en zwarte muzikanten er alles aan om de hip hop en de rap een nieuw élan te bezorgen.

Misschien komt er ook een legertje vrouwelijke breakdancers mee! Vrijdag 4 juli is de non-conformistische fanfare 'Sans Tambour ni Trompette' te gast. Onder leiding van Véronique Delmelle waagt de 45-koppige groep zich zowel aan walsen en tango's als aan reggae en salsa. De Amerikaanse trompettist Frank London, die vaak optrekt met theatermaker Robert Wilson, speelt met de Klezmer Brass Allstars joodse wijsjes die met een hedendaags jazzsausje worden overgoten. Vervolgens is het de beurt aan enkele artiesten uit Bangladesh, Japan, Algerije en Duitsland, die met hun laptop, oud, derbouka en tabla een merkwaardige fusiestijl hebben ontwikkeld. De Amerikaanse DJ Rupture sluit de derde avond af met een mix van Arabische en Westerse muziekstijlen.

Dat hij op dit vlak een wonderboy is blijkt uit zijn plaat 'Gold Teeth Thief', waarop zelfs samples van Luciano Berio worden vermengd met werk van Miriam Makeba en Dead Prez!

Bal Moderne

Op zondag 6 juli opent het Klein Kasteeltje 's namiddags zijn deuren voor een 'Bal Moderne'. Geïnteresseerden zonder danservaring worden wegwijs gemaakt in drie korte choreografieën, een initiatief van Rosas en Parts.

Woensdag 9 juli warmt La Fanfare du Belgistan het publiek op met Afro-Bulgarse klanken. De vermaarde trompettist Dave Douglas blaast met zijn kersvers kwintet de hedendaagse muziek nieuw leven in. Fulgerica en de Mahala Gipsy's uit Boekarest halen met hun verweerde instrumenten halsbrekende toeren uit. Neven lest tenslotte de allerlaatste dorst met pittige kroegmuziekjes.

Met ska en samba zet Les Fanfoireux op donderdag 10 juli de toon. Deze fanfare vertegenwoordigde de Marollen tijdens de Zinneke Parade. Het wordt zeker uitkijken naar de onstuimige act van de Grazzhoppa's DJ Big Band. Niet minder dan zes discjockeys met een eigen stijl proberen elkaar te overtroeven. Breakers van de 'old school' nemen het later in de BSBIS op tegen hun collega's van de nieuwe richting. Ook zij worden door de 'beats' en de 'grooves' van nerveuze platenridders opgejut. Vrijdag 11 juli vertolkt de Fanfare Rage Dedans composities die nog niet te horen waren. Een tatertrompet, een megafonische banjo en een sousafoon zijn de opvallendste instrumenten. De boventoonzangeres Sainkho Namtchylak uit Tuva pakt uit met 'digital mutations'. De Cubaans-joodse muzikant Roberto Rodriguez garandeert op de eerste plaats dansplezier. Badawi, die zich 'Soldier of Midian' noemt, sluit Klinkende Munt in schoonheid af met geactualiseerde bedoeïenenmuziek.

Ludo Dosogne

Klinkende Munt, Brussel

Van 2 tot 4 juli en van 9 tot 11 juli: Muntplein van 19.00 tot 22.30, BSBIS van 22.30 tot 2.00

Zondag 6 juli: Klein Kasteeltje 'Bal Moderne' om 15.00

Alle concerten zijn gratis • Info: tel. 02-513 82 90

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 september tot 4 oktober 2003 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 1 augustus a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be.

U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE Petra Goovaerts.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van Chris Vandendriessche.

VORMGEVING Mega.L.Una, Brussel

DRUK A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

DJ Grazzhoppa

Frank London

De Brusselse Jig-Saw-puzzel van 1000 stukjes amuseert me en ik ben in de oostelijke kant uren zoet met de Woluwevallei. Eerst leg ik de grote lijnen, de Woluwelaan (ter vervanging van de beek die ondergronds is gegaan), de Ring en de autoweg naar Leuven. Daarna vul ik de buurten links en rechts van die verkeersaders op, één bonte mengeling van boomgroen, straatgrijs, dakrood. Het puzzelstuk in mijn hand kan tot Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Wezembeek-Oppem of Kraainem behoren en aan de Woluwevallei puzzelen is als erin rondrijden: je vindt de weg door mee te kronkelen en per toeval terecht te komen op het juiste adres. Bijvoorbeeld het Gemeenschapscentrum De Lijsterbes, een gevel van glas in een bocht van Kraainem.

Kroem Kraainem

Het fameuze Vierarmen-kruispunt op de Ring is het vertrekpunt van veel bewegwijzering, richting Brussel, Antwerpen, heel België. En moet je eens niet ver weg zijn maar vlakbij in Kraainem, dan vertrek je ook best aan de Quatre Bras. Daar begint de lange Baron d'Huartlaan die zich achteraan vertakt in de nog langere Koningin Astridlaan. Volg je die beide lange lanen, dan rijd je dwars door heel Kraainem. Dat lijkt simpel, maar is het niet, zeker niet vanaf de Astridlaan. Toen die werd aangelegd, kreeg een rijke schepen het voor elkaar dat de weg langs al zijn plaatselijke eigendommen slingerde, 'kroem' en 'sloem', krom en slim gedaan, zeggen de autochtonen nog altijd.

De vorm van de Astridlaan is grillig, die van Kraainem is curieus. De gemeente doet van noord naar zuid, verticaal dus, aan een zandloper denken. Leg je haar op haar zij, horizontaal dus, dan ziet ze eruit als een reuzenstrik. De doorgang van de zandloper is 160 meter smal en de strik is zes kilometer breed, of - hetzelfde anders gezegd - de knoop van de strik is 160 meter dik en de zandloper is zes kilometer hoog. De doorgang? De knoop? Heeft die plaats dan geen naam? Toch wel: die plaats heet Stokkel, een grappige naam die klinkt alsof hij in een kinderboek thuishoort.

Familiebezoek

Ooit was Stokkel de eerste Brusselse plek waar ik kwam, op bezoek bij een oom en tante en hun dochters-nichtjes. Het was bij die familiebezoeken zo zoeken naar hun Woudlaan dat we doorgaans eerst verloren reden, tot we met wat geluk de naam van de laan ontwaarden op een bordje. Dat verbeterde er niet op toen ik zelf in de Brusselse rand was komen wonen en vanuit Overijse op familiebezoek naar Stokkel reed. Voorbij Quatre Bras geraakte ik het spoor bijster, ook bij gebrek aan wegwijzers naar Stokkel. Bestond die plaats eigenlijk wel of was het echt waar een naam uit een kinderboek?

Het verbeterde er niet eens op toen ik voorbij de Quatre Bras werk vond. Ik ging lesgeven in een atheneum dat aan de westkant van Stokkel ligt en daarom eigenlijk in Sint-Pieters-Woluwe. Van de westkant van Stokkel naar de oostkant oversteken, leek

Het stationsplein vroeger en nu

De vorm van de Astridlaan is grillig, die van Kraainem is curieus

simpel, maar was het niet. Ik reed naar het marktplein van Stokkel, de Dumonplaats, en sloeg daar dan gegarandeerd een verkeerde richting in die niet naar de Woudlaan leidde. Pas nu, sinds ik de Brusselse puzzel stuk per stuk kan leggen, is me duidelijk geworden hoe Stokkel in elkaar zit en wat er zo ingewikkeld aan is. Stokkel is een dieldorpgehucht dat bestaat uit een strook Kraainem in het midden, een oostelijke vleugel Wezembeek-Oppem en een westelijke vleugel Sint-Pieters-Woluwe. Je moet de plattegronden van die twee randgemeenten en ene hoofdstedelijke gemeente naast elkaar leggen om er je weg te vinden, want Stokkel is dus deels stad en deels rand. En het rare aan Stokkel is precies dat Kroem Kraainem in Stokkel versmalt tot de doorgang van zijn zandloper en de knoop in zijn strik.

Lager Hoger

Ik kan me nu eindelijk oriënteren in de Woluwevallei, ook als ik terechtkom in de smalle middenstrook Kraainem van Stokkel. Door de doorgang van de zandloper slingert zich de Koningin Astridlaan. Rechts daarvan woont mijn familie van Wezembeek-Oppem en links ervan ligt mijn voormalige school van Sint-Pieters-Woluwe. Achter en voor mij ligt Kraainem en daar moet ik zijn, bovenaan, aan de zandrands in de loper. Ik heb in Gemeenschapscentrum De Lijsterbes een afspraak met oud schooldirecteur Georges Bulteel, 'de meester', die

me wegwijs zal maken in het verleden van Kraainem. De gemeente is heel oud en ze was, lang voordat ze in het jaar 1003 voor het eerst in documenten 'Crayenhem' wordt genoemd, een wad in het drassige, moerassige gebied van de Woluwe en de Maalbeek. Dat gebied grensde als zovele historische plaatsen in België aan de heirbaan Boulogne-Keulen, waarlangs bewoonde plekken, zeg maar haltes, elkaar opvolgden. De geboorteplaats van de gemeente heet Laag Kraainem, de *Bas-Fond*. De mensen die er woonden, wonden aan de nattigheid, maar de heer die er zich vestigde, bouwde zijn kasteel op een hogere, drogere plek. Die eerste uitbreiding van de gemeente heet Hoog Kraainem en tot en met vandaag kun je daar de bestuurders vinden; het gemeentehuis staat ongeveer daar waar het kasteel werd afgebroken. Maar toch - ook weer curieus - heeft Kraainem geen mid-

FOTO: HEGARD ALSTENS

delpunt, geen plaats waar het gemakkelijk verzamelen en uitzwermen is, zoals het kerk- of marktplein in andere gemeenten. De kerk van Kraainem staat stokoud en bescheiden in een hoek die geen plein is, en een markt heeft zich hier nooit ontplooid. De mensen hadden er daar geen behoefte aan, als ze iets nodig hadden, trokken ze naar de bosrand, naar Stokkel. Daar lag een grote pachthoeve, kon hout gesprokkeld worden en een konijn gestrikt. Toen zich op die plek uiteindelijk een gehucht ontwikkelde, waar wél een wekelijkse markttag plaatsvond, blééf Stokkel de foerageplek van Kraainem.

Villapark Bosrand

Inwoners van Kraainem zakten naar Stokkel af om zich te bevoorraden, Brusselaars begonnen naar Stokkel te komen om er goede sier te maken. Vanaf 1908 reed een tram tot Stokkel en al eerder, in 1906, kwam er een paardenrenbaan. Het chique volk dat hier kwam verpozen, sprak natuurlijk Frans en ook de rijke Brusselaars die in Stokkel kwamen wonen, waren Franstaligen. Ze bouwden hun villa's niet in de bestaande gehuchten, maar in de bossen die het Zoniënwoud afzoomden. Die bossen hoorden bij de grote hoeves aan de bosrand, zoals die grote pachthoeve in Stokkel er een was. Haar domein strekte zich uit tot voorbij het Vierarmenkruispunt, dat welteverstaan al een verkeersknooppunt was lang voordat het op de Ring rond Brussel kwam te liggen. Door het bos van Stokkel liep onder andere de Koeienstraat.

Die heet vandaag de Bosdallaan, wat een logische naamsverandering is, want er is geen koe meer te zien en wel veel groen. In het gehucht Vierarmen is trouwens zoveel groen te zien dat ik me afvraag hoe dat daar precies is gegaan: of de riante villa's in het bos zijn gebouwd of dat de mooie tuinen er vol bomen zijn geplant?

Het gehucht Vierarmen is, kortom, één groot villapark Bosrand dat langs de Baron d'Huartlaan ligt. En het is, na Laag en Hoog Kraainem en de smalle middenstrook Stokkel het vierde gehucht van Kraainem, de onderste helft van de zandloper, de rechtervleugel van de strik. Hoe Kraainem aan zijn rare vorm is gekomen, heeft niemand ooit precies opgeschreven en weet ook meester Bulteel niet met zekerheid te zeggen. Maar terwijl hij vertelde en ik de plattegrond van de gemeente bekeek, hebben we het toch enigszins uitgezocht: het is met de gemeente gegaan als met haar Astridlaan. Zoals die grillig ging uitzien door toedoen van de rijke schepen, ging de gemeente curieus uitzien door toedoen van de grootgrondbezitters, als daar waren edelen die erfden en schonken, abdijen die ontgonnen en verpachtten, hereboeren die rooiden, rijkaards die verkavelden, een klasieke evolutie van eeuwen. Daarin is het hier van belang dat de oostkant van (het eerst nog onbestaande) Brussel vooral Zoniënwoud was, waarin de edelen zich bossen toeëigenden zoals ze er herten neerlegden, en dat die bosgronden daarna werden verkocht aan de meest biedenden. Achter de pachthoeve van Stokkel die bij het oude Crayenhem hoorde, waaierde het bos van de hoeve uit tot voorbij de Vierarmen, en dat doet daarom ook het huidige Kraainem.

Twee gezichten

Wat ik villapark Bosrand noem, de rechtere vleugel van de strik, is natuurlijk de rijkelijkste kant van Kraainem, vroeger een woonparadijs voor Franstaligen, nu voor anderstaligen allerlei, en je hoort er ook Nederlands spreken. De linker-vleugel van de strik is minder rijkelijk en niet zo paradijselijk, maar verder kan er hetzelfde van worden gezegd: het is een woonplaats voor anderstaligen allerlei en je hoort ook daar Nederlands spreken, al is dat sterk Brussels gekruid. De inwoners van Kraainem wonen maar werken niet in hun gemeente. Dat was vroeger zo, toen de mensen naar Brussel trokken als ambachtslui en huispersoneel, en dat is vandaag zo, nu ze naar Brussel trekken als bediende tot en met diplomaat. Om de toekomst van Kraainem te voorspellen zonder daarbij over politiek te beginnen, volstaat het de twee uiteinden van de gemeente te bekijken, twee zeer verschillende gezichten. Helemaal bovenaan, in de uithoek van Laag Kraainem, ligt het stationsplein, ooit de plaats waar het dorp ontstond, het wad, nu weggezakt onder het viaduct van de autoweg naar Leuven en weggedrumd door de brede Woluwelaan. Helemaal onderaan, aan de overkant van het Vierarmenkruispunt, loopt de Bosbessenlaan, ooit een stropersplek van het dorp, meer woud dan bos, nu verkaveld en riant bebouwd. Kraainem lijkt niet voor niets op een zandloper, de korrels zijn inderdaad traag maar gestaag van boven naar beneden gevallen. En als die zandloper een eeuwenoude gemeente is, kan je hem niet zomaar omdraaien, de evolutie keren.

Brigitte Raskin

Met dank aan Georges Bulteel en Hilde Weygaerts. Hij wees me de weg in het verleden en zij in het heden van Kraainem.

FOTO: RITA DANHELS

Tijdens een ronde van de rand kom ik in de faciliteitengemeente Kraainem terecht. Ik zit in het Vlaamse Gemeenschapscentrum De Lijsterbes, praat er met Vlamingen allerlei en stel vast dat ze niet klagen of zeuren over de taaltoestanden in hun gemeente. 'Geen rellen', zeggen ze, en meer moet dat niet zijn. Het woord 'faciliteiten' valt niet eens en Lijsterbes-verantwoordelijke Hilde Weygaerts noemt Kraainem een 'gemeente met een bijzonder statuut'. Handig lijkt me dat, het f-woord alvast afschaffen. Het is toch lelijk en versleten, trok al op niets toen het in 1963 speciaal werd ingevoerd voor de zes bastaards van moeder België (en hun halfzusjes in andere communautaire probleemregio's).

Het Groot Encyclopedisch Woordenboek Verschuieren beschrijft de faciliteiten nog als toegevingen 'inzake het taalgebruik door overheidsdiensten aan een minderheid op taalgebied', maar wij - al wie belangstelling hebben voor het reilen en zeilen in de rand - weten intussen beter: de faciliteiten zijn toegevingen inzake het officiële gebruik van het Frans die door de Franstaligen in de randgemeenten met faciliteiten zijn misbruikt om in de politieke meerderheid te geraken.

Het bestuurscollege van Kraainem mag dan al *comme il faut* papieren afstempelen met het zegel 'Gemeentebestuur van Kraainem - Vlaams-Brabant', het bestaat uit een burgemeester en drie schepenen van de Franstalige lijst Union, een schepenen van een Franstalige liberale lijst, en een - één - schepenen van de Vlaamse lijst K 2000. Als ik dat op papier zie staan, steiger ik, als altijd wanneer ik met de problematiek van de faciliteitengemeenten wordt geconfronteerd. Tot nu toe heb ik dan altijd flamingant, radicaal

Halfgrondig

Waarschuwing. Hier volgt wat ik een 'meningsoefening' noem. Dat woord bestaat niet, maar ik gebruik het toch, om mijn meningsoefening te onderscheiden van een meningsuiting. Om een mening te uiten, moet je die hebben en er volmondig achterstaan. Bij het uitproberen van een mening ben je nog een en al twijfel, zeker wanneer het over de twijfelachtige 'faciliteiten' gaat.

en principieel gereageerd: wèg met de faciliteiten, die zes gemeenten zijn Vlaams en daarmee basta.

Mijn kijk is onrealistisch en simplistisch, begin ik te denken terwijl ik Kraainem verken. De Vlamingen zijn er tevreden, de Franstaligen gedragen er zich fatsoenlijk, de buitenlanders wonen er graag. Als ik niet wist dat Kraainem tot Vlaanderen behoort, zou ik zweren dat ik in Brussel ben, ook omdat de autochtone Vlamingen er geen Vlaams, wel Brussels spreken.

Die autochtone Vlamingen zijn in Kraainem hoe langer hoe dunner gezaaid, 'er komt een tijd dat er maar één overblijft', zegt oud-schooldirecteur Georges Bulteel. Hij is een Vlaamse inwijkeling in Kraainem, want geboren en getogen in West-Vlaanderen. Nadat hij zijn onderwijzersdiploma in Brussel had behaald, voegde hij er voor de Centrale Examencommissie de kwalificatie 'halfgrondig Frans' aan toe, waardoor hij les mocht geven in het Brusselse en op de taalgrens (met

'melding Frans' bleef je aan de Vlaamse kant en weg van de taalgrens, met 'grondig Frans' mocht je tot in Luik aan de slag). Bulteel kwam in Kraainem terecht en is er gebleven, en bij al wat ik flamingant, radicaal, principieel over de faciliteitengemeenten zeg, haalt hij de schouders op. 'Laat alles op zijn beloop', zegt hij, 'zo lost alles zich vanzelf op', - als de Vlamingen met hoe langer hoe minder zijn, en de Franstaligen ook, omdat de andersstaligen met hoe langer hoe meer zullen zijn.

Die gedachte lucht me op. Want het mag dan in Kraainem vredig zijn, gooi er eens een steen in de kikkerpoel, geen steentje à la omzendbrief Peeters - eerder een treiterige papierprop - maar de kei die nu aan de kant van de rand gereedligt, de afschaffing, deling, provincialisering of wat het ook wordt van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Dringend werk voor de nieuwe regering, dacht ik in mei, maar, eh, nu ik er eens goed over nadenk, jaja, BHV wèg ermee, maar misschien moeten de nachtvluchten toch voorrang krijgen, en de files en het expresnet in de rand en dan, ooit, op hun beurt, de faciliteiten(gemeenten), jaja, wèg ermee.

Neem nu Kraainem, zo'n faciliteitengemeente, pardon, een gemeente met een bijzonder statuut, als het ware een halfgrondig Frans statuut, zeg maar stilaan een halfgrondig internationaal statuut, naarmate de gemeente zich de facto in een halfgrondig internationale situatie bevindt, het lijkt wel een Brusselse situatie, Kraainem halfgrondig Brussels, ofschoon 'halfgrondig' niet in het woordenboek staat en beter meteen kan weggelaten worden, Kraainem Brussels.

Brigitte Raskin

Vormingscentrum Destelheide trefpunt voor jongeren en kunst

In een groene oase in Dworp, vlakbij het Hallerbos, is Destelheide al meer dan dertig jaar het decor voor vormingsinitiatieven ten behoeve van het jeugdwerk. Het vormingscentrum wordt sinds 1994, in opdracht van de Vlaamse overheid, beheerd door de Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme en wil anno 2003 een 'meeting point' zijn voor jongeren en kunst.

Het vormingscentrum Destelheide in Dworp is in de eerste plaats bedoeld voor vormingsinitiatieven van het jeugdwerk in Vlaanderen, maar daar houdt het zeker niet bij op. 'Naast de jeugdwerkers ontvangen we hier ook heel wat verenigingen uit andere sectoren, scholen, vakbondsorganisaties, bedrijven en buitenlandse groepen', verduidelijkt directeur Guy Uyttebroeck. 'Wij bieden hen een sobere en efficiënte accommodatie aan voor hun activiteiten. Destelheide beschikt over zo'n dertig lokalen, van klein tot groot.' Ons vormingscentrum is uniek in Vlaanderen en dat weerspiegelt zich ook in de cijfers die het centrum kan voorleggen. 'In 2002 noteerden we bijna 34.000 overnachtingen en ongeveer 50.000 dagverblijven', zegt Guy Uyttebroeck. 'Reken daar nog eens 115.000 maaltijden per jaar bij, dan beseft je dat onze 35 werknemers de handen vol hebben. De prijs proberen we zo laag mogelijk te houden en dat lukt aardig, mede dankzij de subsidiëring van de Vlaamse overheid. Een dag in volpensioen kost tussen 16 en 27 euro.'

Betonnen dozen

Uniek aan Destelheide is ook de architectuur. 'Voor het ontwerp van het vormingscentrum deed het toenmalige Ministerie voor de Nederlandse Cultuur begin jaren zeventig een beroep op architect Felix. Zijn unieke ontwerp omvat zes 'blokken' uit beton en hout die ingepast werden in de groene omgeving. Heel bijzonder is bijvoorbeeld het 'kleigebouw', een soort overdekt buitenatelier, dat speci-

fiek geconcipieerd is om in optimale omstandigheden met klei te werken. Het gebouw is zo ontworpen dat er veel licht binnenvalt, maar geen rechtstreeks zonlicht omdat de klei anders te snel droogt. Anno 2003 zien onze betonnen 'dozen' van buiten er nog steeds hetzelfde uit, maar

kelen. Het eerste concrete initiatief van de dienst is de 'Zomeracademie 2003'. In het kader daarvan worden vier workshops georganiseerd over verschillende kunst disciplines: songwriting, poëzie schrijven, digitale beeldverwerking en theater spelen en improviseren. Voor de begeleiding hebben we Bram Vermeulen,

FOTO: PASCAL VIGNERON

Guy Uyttebroeck

aan de binnenkant is er heel wat gemoderniseerd omwille van de hogere eisen die onze klanten nu stellen', vertelt Guy Uyttebroeck.

Creatieve zoektocht

Eén van de grootste uitdagingen voor het vormingscentrum Destelheide de komende jaren, is het uitbouwen van een kunst- en cultuureducatieve dienst. 'We willen eigenlijk een beetje 'back to the roots'', legt Guy Uyttebroeck uit. 'De ontstaansgeschiedenis van Destelheide is onlosmakelijk verbonden met de ondersteuning van creatieve expressie en kunsteducatie. Die band gaan we vanaf dit jaar opnieuw sterker aanhalen. We willen met onze kunst- en cultuureducatieve dienst mensen samenbrengen die 'kunstzinnig actief' zijn en hen de kans geven hun talenten te ontwik-

Koen Stassijns, Carlos Dekeyrel en Ilse Uitterlinden aangetrokken, vier kunstenaars met heel wat ervaring in hun discipline. Het vormingscentrum Destelheide wil de komende jaren ook heel concreet de kunst binnen zijn muren halen. We denken bijvoorbeeld aan tentoonstellingen van jonge kunstenaars die vaak te weinig kansen krijgen om hun werk aan het publiek te tonen. Kortom, Destelheide moet een plaats worden waar mensen die met kunst en cultuur bezig zijn extra zuurstof en inspiratie vinden', besluit Guy Uyttebroeck.

Tina Deneyer

Meer info - Vormingscentrum Destelheide, Destelheidestraat 66, 1653 Dworp, tel. 02-380 39 15, e-mail dh@destelheide.be, website www.destelheide.be

Centre de formation Destelheide, point de rencontre des jeunes et de l'art

Le centre de formation Destelheide à Dworp existe déjà depuis plus de trente ans et est géré depuis 1994, pour le compte du gouvernement flamand, par l'Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. En 2003, le centre entend être un 'meeting point' pour les jeunes et l'art. Destelheide possède une architecture unique et est très en vogue. En 2002, 34.000 nuitées et 50.000 séjours d'un jour ont été enregistrés.

van huizen en tuinen

FOTO: F. VANS, EDUCATIEF BOSBOUWCENTRUM GROENENDAAL ZZW

Een tweede jeugd voor het Arboretum van Groenendaal

26

Toen het arboretum op het einde van de 19de eeuw werd aangelegd onder impuls van Alexandre Dubois, de eerste directeur van de Administratie van Waters en Bossen, werden alle bomen en struiken geslacht bij geslacht en soort bij soort in kleine vakken van 1 of 2 are (10 x 10 of 10 x 20 m) geplant. In totaal zijn er 407 percelen met ruim 400 verschillende bomen en struiken. Opzet was om na te gaan welke exotische bomen geschikt waren voor de Belgische bosbouw. Men treft er vooral middelgrote en grote bomen aan. Een klein gedeelte van het arboretum, het fructicetum, herbergt uitsluitend heesters en kleinere, vruchtdragende bomen.

Te grote bomen

Na 100 jaar zijn veel bomen te groot geworden in verhouding tot de relatief kleine percelen. Daardoor hebben goed ontwikkelde exemplaren minder goed aangepaste bomen verdrongen en zijn veel percelen bijna helemaal dichtgegroeid. Bovendien werd het arboretum de laatste decennia sterk verwaarloosd, met als gevolg dat heel wat zeldzame bomen en struiken zijn verdwenen of dringend moeten worden verjongd.

Maar er is dus beterschap op komst. Recent heeft een extern studie bureau een rapport gemaakt waarin concrete beheersmaatregelen worden voorgesteld. Verder werd een stuurgroep Vlaamse bosarboreta opgericht met vertegenwoordigers van het Instituut Bos- en Wildbeheer, het Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal, de Vereniging Botanische Tuinen en Arboreta, de Belgische Dendrologische Vereni-

Het Arboretum van Groenendaal, het oudste bosarboretum van ons land, krijgt na meer dan 100 jaar een nieuwe functie. Van een systematische bomencollectie bedoeld om de verschillende bomen te kunnen vergelijken en hun economische waarde te bestuderen, wil men voortaan vooral de recreatieve, landschappelijke, cultuurhistorische, educatieve en ecologische functies benadrukken. Troeven zijn er genoeg: er is niet alleen de waardevolle plantencollectie, het arboretum vertoont ook een prachtig reliëf waardoor het er boeiend wandelen is, het educatief bosbouwcentrum, het bosmuseum en de oude kloostersite van Groenendaal liggen vlak bij, de natuurgidsen van Zoniën kunnen ingeschakeld worden,...

ging, de Nationale Plantentuin van België, de Vrienden van Zoniën en tenslotte de afdelingen Monumenten & Landschappen en Bos & Groen van de Vlaamse Gemeenschap. Die samenwerking moet leiden tot een duurzaam beheer van de collectie en de herwaardering van het arboretum. Intussen is reeds gestart met dringende onderhoudskappingen om waardevolle bomen vrij te zetten.

'Den dikken Eugène'

Tot de merkwaardigste bomen behoren een aantal mooie exemplaren van Amerikaanse hickorynoten (*Carya ovata*, *Carya laciniata*, *Carya glabra* en *Carya cordiformis*), een grote kransspar (*Sciadopitys verticillata*), prachtige exemplaren van de Amerikaanse olm (*Ulmus americana*) en van elsbes (*Sorbus torminalis*), diverse zeldzame eiken zoals een enorme *Quercus phellos* met een omtrek van meer dan twee meter en een mooie *Quercus imbricaria*, en twee bijzondere beuken: de grootbladige *Fagus grandifolia* en de Chinese beuk (*Fagus engleriana*). Een monumentale populier (*Populus x canadensis* 'Aurea') met een omtrek van bijna 6m, die bij de lokale bevolking bekend staat als 'den dikken Eugène' naar één van de bosarbeiders, is spijtig genoeg geen lang leven meer beschoren omdat hij is aangetast door honingzwam. Een buitengewone groep *Sequoiadendron giganteum*, *Metasequoia glyptostroboides* en *Sequoiadendron sempervirens* zijn imposante getuigen van het verleden die zeker zullen gekoesterd worden in het nieuwe opzet van het arboretum.

Na honderd jaar lijkt het Arboretum van Groenendaal goed op weg om een tweede jeugd te beleven.

Paul Geerts

Het Arboretum van Groenendaal ligt aan de Duboislaan in Hoeilaart. Het is dagelijks gratis te bezoeken van zonsopgang tot zonsondergang.

Info: Marc Struelens, Coördinator Vlaamse Bosarboreta, tel. 016-40 58 00

Bezeten door Georges Simenon

De liefhebbers van het werk van de Belgische romanschrijver Georges Simenon hebben dezer dagen geen reden tot klagen. In de stad Luik loopt nog tot oktober een groots opgezette tentoonstelling rond de 100ste verjaardag van Simenons geboortejaar en iets dichterbij huis, in Beigem-Grimbergen, zorgt Michel Schepens er-

FOTO: PASCAL VIGNERON

Michel Schepens

voor dat deze Luikse auteur niet wordt vergeten. De unieke uitgaven van de vereniging 'De Vrienden van Georges Simenon', waarvan Schepens secretaris is, en zijn imposante Simenon-collectie en -kennis maken van hem de ideale gids doorheen een eeuw Simenon.

Schepens 'Als je het hebt over Georges Simenon spreekt het voor zich dat commissaris Maigret niet ver uit de buurt is. Simenon was echter veel meer dan alleen maar de geestelijke vader van Maigret. Hij schreef ongeveer 400 boeken; de helft daarvan verscheen onder 17 verschillende

pseudoniemen. De andere helft, waaronder een 80-tal Maigret-verhalen, gaf hij onder zijn eigen naam uit. Ondanks het feit dat Simenon vooral bekend is en zal blijven door het scheppen van commissaris Maigret, is het andere deel van zijn omvangrijke oeuvre van groter belang.'

U hebt nagenoeg alle uitgaven van Simenon. Heeft u ook echt al zijn boeken gelezen?

Schepens 'Ik heb alle Simenon-uitgaven gelezen. De uitgaven onder een of ander pseudoniem heb ik eerder voor de aardigheid, als verwoed verzamelaar, bijeengezocht. De collectie is op dat punt onvolledig maar daar til ik niet zo zwaar aan. Het gaat me bovenal om wat Simenon onder zijn naam heeft gepubliceerd.'

Wat maakt het zo de moeite het werk van Simenon te verzamelen?

Schepens 'Er zijn heel wat redenen waarom net hij het onderwerp werd van een omvangrijk deel van mijn collectie. Simenon is eerst en vooral een erg markante figuur. Op 15-jarige leeftijd schreef hij al artikels voor een Luikse krant. Vier jaar later trok hij naar Parijs waar hij in een hels tempo een hele reeks romans produceerde. Zijn schrijfsnelheid leverde Simenon al gauw de titel 'Citraen van de literatuur op', een bijnaam die zijn hele leven is blijven gelden. Naast de persoonlijkheid Simenon maakt het grote aantal verfilmingen van zijn boeken - bijna 60 titels - het zo interessant een collectie op te zetten. De bijhorende filmaffiches van de verfilming van ondermeer 'De kat', 'Paniek' en 'De trein' vormen een deel van mijn verzameling waarop ik bijzonder trots ben. Een Parijse uitgever contacteerde

me zelfs om een boek te publiceren met daarin alle filmaffiches die gemaakt werden voor de verfilmde werken van Simenon.'

Het zou niet de eerste keer zijn dat u over Georges Simenon publiceert.

Schepens 'Dat klopt. Als secretaris van onze vereniging sta ik mee in voor de dagelijkse werking en help ik bij het tot stand komen van onze jaarlijkse publicatie. Simenon zelf of onuitgegeven verhalen die hij ooit schreef, kunnen zo het thema worden van één van onze studies. 'Simenon et le cinéma' (niet vertaald) uit 1987 was onze eerste uitgave. 'Simenon en andere auteurs', zoals bijvoorbeeld Camus, en 'Simenon van Porquerolles', een lieflijk oord in het zuiden van Frankrijk waar hij al eens een vakantie doorbracht, worden dit jaar waarschijnlijk de thema's van onze studie. Daarnaast zorgden 'De Vrienden van Georges Simenon' ook voor de uitgifte van een Simenon-postzegel. De Koninklijke Munt bracht bovendien een tijdje geleden onder onze impuls als collectorsitem een stuk van 10 euro uit met daarop de beeltenis van de auteur.'

Stel dat u Georges Simenon nog zou kunnen ontmoeten, wat zou u hem dan vragen?

Schepens 'Ohlala,... daar kan ik niet dadelijk een antwoord op geven. Simenon is een heel aparte en unieke auteur die op het ene moment een stelling poneerde en wat later precies het tegenovergestelde neerschreef. Daarover én over zijn complexe haat/liefde-verhouding met zijn moeder zou ik maar al te graag meer willen weten.'

Tim Vanderweyden

Von Georges Simenon besessen

Die Freunde des Werks von Georges Simenon, dem belgischen Romanschriftsteller, haben in diesen Tagen keinen Grund zur Klage. In der Stadt Lüttich läuft noch bis Oktober eine großangelegte Ausstellung zum 100. Geburtstag Simenons und etwas näher bei uns, in Beigem-Grimbergen, sorgt Michel Schepens dafür, dass dieser Autor aus Lüttich nicht vergessen wird. Schepens ist Schriftführer des Vereins 'De Vrienden van Georges Simenon' (Die Freunde von Georges Simenon) und in seiner beeindruckenden Simenon-Sammlung ist beinahe alles vertreten, was jemals von und über Georges Simenon publiziert wurde.

FOTO'S: PASCAL VIGNERON

Een kindvriendelijke taverne

‘Ik ben soms meer met de kleine mannen aan het voetballen dan dat ik bezig ben in het café’, bekent Kris Van den Eynde lachend. We opperen dat de volwassenen die hen begeleiden, dat wel prettig zullen vinden. ‘Nou nee’, ontkend Kris aarzelend. ‘Dan zeggen ze al gauw: waar blijft m’n pint, laat die man daar liever voor zorgen. Ach, de mensen zijn zo gejaagd tegenwoordig. Maar ik vind niet dat kinderen daarin mee gesleurd moeten worden.’ Zo’n uitspraak typeert de baas van deze taverne-met-speeltuinen. Hij is voorstander van een rustiger en natuurlijker leven, anders had hij dit afgelegen huis aan de rand van het bos ook niet gekocht toen er zelfs nog geen elektriciteit was. En al evenmin zou hij dan zelf zijn ijs maken, zonder smaak- of conserveerstoffen. Hij heeft nogal ‘groene’ idealen en droomt er onder meer van z’n eigen elektriciteit op te wekken. ‘Nu zit ik aan het eind van het circuit en het minste onweer kan al genoeg zijn om de boel in de war te sturen. Ik zou een windmolen willen zetten die elektriciteit levert. Van de gemeente mag het, maar mijn bank wil nog niet over de brug komen.’

Allemaal beestjes

Kris droomt er ook van ooit alle 46 diersoorten die je mag houden in België in huis te halen. ‘Ik vind het jammer dat meer en meer kinderen nooit met dieren in contact komen, terwijl ze daar zoveel aan hebben. Zelfs agressieve kinderen reageren er positief op; als je ze meeneemt naar de dieren, worden ze gewoon zachter. Kris Van den Eynde is graag in de

‘Zo’n 80 procent van de gasten zijn mensen met kinderen’, zegt Kris Van den Eynde, de jonge baas van taverne ‘Het Bos’ in Merchtem. Geen wonder, want de kinderen kunnen hier ongehinderd ravotten terwijl hun ouders of grootouders genieten van een drankje of een hapje. Een taverne-speeltuin met een visie erachter.

weer voor kinderen. ‘Horeca is nog één van de weinige echt sociale activiteiten in het leven. Ik wil niet betuttelend zijn, maar kinderen spelenderwijze iets leren. Laat je ze hier stil op een stoel zitten, dan komt meteen het deugnietierige boven, maar als ze met de dieren bezig zijn, merk je al gauw iets van een positieve leergierigheid en een zekere interactie.’

Aan dieren ontbreekt het niet rond ‘Het Bos’. Er zijn kippen, konijnen, cavia’s, geiten, schapen,... en de kin-

‘De mensen zijn zo gejaagd tegenwoordig. Ik vind dat kinderen daarin niet meegesleurd moeten worden’

deren mogen die ook aanraken als ze willen. ‘Mijn topattractie op het ogenblik is een kangoeroe. Ik ga er een groter hok voor bouwen en er zal ook een vrouwtje bij komen. Daar mogen de kinderen niet te dicht bij, want het is een schuw dier. Maar ook gewoon ernaar kijken vinden ze tof. Soms is

een kind heel gesloten, maar als ik zeg: wist je dat ik een kangoeroe heb, dan is de belangstelling meteen gewekt.’

Krakende sla

Kris, getrouwd met Roosje Theunis en vader van de twee jongetjes Tim en Sam, heeft duidelijk een hart voor zijn kleine en grote klanten. En we zijn des te meer overtuigd van zijn oprechtheid omdat hij meer dan eens verontschuldigd zegt: ‘Ach, ik doe het allemaal ook voor het geld hoor, ik moet toch ergens van leven’. Dat mag dan al zo zijn, tegelijk is hij wel degelijk een idealist. Dat verklaart waarom veel mensen graag met hun kinderen naar hier komen. De taverne heeft een prachtig terras dat direct aan de speelweide grenst. Op de kaart staan lekkernijen - tot complete maaltijden - voor alle leeftijden met de nadruk op natuurlijk en vers. De krulsla komt van het veld van de groentekweker naast ‘Het Bos’. Kortgeleden klaagde een klant zich over een beetje zand in een blaadje sla. Kris geeft toe dat zoiets eigenlijk niet mag, maar toch... ‘Ik denk dan, man, je hebt nog nooit zo’n verse sla gegeten, verser kan gewoon niet!’

Vanuit ‘Het Bos’ zijn ook mooie wandelingen te maken: een kleine van circa een half uur en grotere wandelingen naar Mollem en verder het Pajottenland in.

GVS

Taverne-speeltuin Het Bos, Dooren 61, 1785 Merchtem, tel. en fax 052-37 53 78. Geopend van 12.00 tot 24.00. Gesloten op maandag. Website www.hetbos.com

De laatste buurttram

Grimbergen is deze dagen in de ban van de tram, ondanks het feit dat het al een paar decennia geleden is dat er nog trams door de gemeente reden. Het afscheid van de laatste buurttram precies 25 jaar geleden is de aanleiding voor een groots opgezet feest begin juli.

Tegelijk verschijnt het boek 'Trams in Grimbergen', een nostalgische terugblik op de 'warmte van oude trams'.

Het organisatiecomité van de Kanaalfeesten pakt de festiviteiten grondig aan. Dit voorjaar liet het een oude tram G (van Grimbergen) overbrengen uit Knokke. Over enkele dagen is dat exemplaar, samen met zes andere rijtuigen en een stoomtram, het middelpunt van de Kanaalfeesten. Die staan dit jaar in het teken van de tram omdat precies 25 jaar geleden de laatste tram van Grimbergen naar Brussel reed. De tram uit Knokke werd ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling in 1958 gebouwd en was een van de laatste rijtuigen die het traject Grimbergen-Brussel aflegde, voor ze als kusttram werd ingezet. Het legendarische voertuig stond het voorbij decennium te verkommeren aan de kust tot de vereniging Pro Tram het, als één van de laatste exemplaren van de Brabantse buurttrams, opnieuw naar zijn thuisbasis liet overbrengen.

Jeugdsentiment

Rik Sauwen verdiepte zich in de geschiedenis van de plaatselijke tram, wat resulteerde in het boek 'Trams in Grimbergen'. Hij beschrijft de verschillende lijnen en hun historische niet overdreven anekdotisch, maar veeleer 'vanuit de buik', waarbij een stevige brok jeugdsentiment voor dit vervoermiddel niet wordt geschuwd. Ook de mensen die ge-

FOTO: 'TRAMS IN GRIMBERGEN' - RIK SAUWEN, UITGEGEVEN DOOR PRO TRAM

'Oude trams hebben iets warmes en staan dicht bij de mensen'

bruik maakten van de tram komen aan bod, zoals merkwaardig genoeg smokkelaars. 'Want', zegt de auteur, 'de tram als regelmatig en snel vervoermiddel werd veelvuldig gebruikt door beroepsmokkelaars. Oude trams hebben iets warmes en staan dicht bij de mensen.' Sauwen wil dat met zijn boek overbrengen. Het verhaal van de Grimbergse trams is geïllustreerd met veel documenten en nog niet eerder gepubliceerde foto's die herinneren aan een niet eens zo ver verleden. 'Ik hoop dat dit boek kan bijdragen tot de erkenning van de waarde van de vroegere tram en van de betekenis die hij heeft gehad', aldus Sauwen.

Le dernier tram de quartier

Ces jours-ci, Grimbergen est sous le charme du tram, bien qu'il y ait déjà plusieurs décennies que les trams ne sillonnent plus la commune. L'adieu au dernier tram de quartier, voici 25 ans très précisément, sera commémoré dans le cadre de somptueuses festivités début juillet. Parallèlement, l'ouvrage 'Trams in Grimbergen', un regard nostalgique sur la 'chaleur des trams d'antan' sera publié.

Grimmig afscheid

Het afscheid van de buurttram in Grimbergen verliep 25 jaar geleden minder feestelijk, herinnert Rik Sauwen zich, die het zelf meemaakte. 'Terwijl elders de verdwijning van de tram gepaard ging met een vast ceremonieel en met enige luister, ging het er in Grimbergen veeleer grimmig aan

toe.' Oorspronkelijk was voorzien dat de lijn in 1974 definitief zou verdwijnen. Uiteindelijk maakte de tram zijn laatste rit in 1978. Sauwen stipt aan dat het verzet tegen de verdwijning van de buurttram stevig onderbouwd was. Naast hevig ongenoegen over het opdoeken van dit plaatselijk openbaar vervoermiddel, speelden ook externe factoren zoals de toen heersende energiecrisis en het groeiend milieubewustzijn een rol. Het mocht allemaal niet baten. Op 31 juli 1978 reed voor de laatste keer een tram van de buurtspoorwegen tussen Grimbergen en Brussel. De Kanaalfeesten brengen dat verleden de komende dagen weer even tot leven.

'Trams in Grimbergen' door Rik Sauwen, 40 euro (+ 5 euro verzendingskosten), 140 bladzijden en meer dan 200 foto's. Inlichtingen: Ruwaal 23/bus 2, 1850 Grimbergen, tel. 02-306 08 61 of Pro Tram, Dr. Hemerijckxlaan 1, 1850 Grimbergen, tel. 02-269 02 74, e-mail pro_tram@hotmail.com, website www.protram.org

Tramweekend-Kanaalfeesten van 3 tot 7 juli Kanaalbrug Humbeek, met rondvaarten per boot, ambachten- en boerenmarkt, rondritten met paardentram en stoomvoertuigen, stands van tram-, trein- en erfgoedverenigingen, oldtimerbus, sketches door toneelverenigingen in aangepaste kostuums, demonstratie met hondenkarren, viswedstrijd langs het kanaal. Ter afsluiting wordt op maandag 7 juli de traditionele jaarmarkt gehouden.

Chris Van Geyte

ARNOUËT III HEER VAN KRAAINEM

IN HET VERZET TEGEN ZIJN LEENHEER FILIPS DE SCHONE, TREKT GWIJDE VAN DAMPIERRE, GRAAF VAN VLAANDEREN AAN HET KORTSTE EINDJE. DE FRANSE KONING VERSTEVIGT ZIJN GREEP OP VLAANDEREN EN STUURT EEN GOUVERNEUR NAAR BRUGGE. DE MEESTE VLAAMSE PATRICIËRS OF "LELIAERTS" - ZOGENOEMD OMWILLE VAN HUN STEUN AAN DE FRANSE KROON - STAAN LIJNRECHT TEGENOVER DE AMBACHTSLUI OF "KLAUWAERTS" DIE TROUW BLIJVEN AAN DE GRAAF. IN DE NACHT VAN 17 OP 18 MEI 1302 VERMOORDEN BRUGSE OPSTANDELINGEN TALLOZE FRANSGEZINDE PATRICIËRS EN 120 FRANSE EDELEN.

DE FRANSE KONING STUURT EEN LEGER MET EEN INDRIJKWEKKENDE RUITERIJ NAAR VLAANDEREN.

NABIJ DE GROENINGEBEEK VAN KORTRIJK WORDT DIE KRIJGSMACHT OPGEWACHT DOOR EEN VLAAMSE LEGER DAT VOORNAMELIJK BESTAAT UIT AMBACHTSLUI EN BOEREN EN ONGEVEER 500 EDELLIEDEN, WAARONDER ARNOUËT III, HEER VAN KRAAINEM.

BUITEN ALLE VERWACHTINGEN WORDT HET FRANSE LEGER VERSLAGEN EN GENEUVELN MEER DAN DUIZEND FRANSE RIPPERS, WIER GULDEN SPOKEN NA AFLOOP WORDEN VERZAMELD.

ONDER DE GESNEUVELDEN AAN VLAAMSE ZIJDE, MEENT MEN OOK ARNOUËT III - BEROOFT VAN ZIJN WAPENUITRUSTING - TE HERKENNEN. HIJ WORDT, ZOALS DE MEESTEN, TER PLEKKE BEGRAVEN.

ZIJN WEDUWE, MARIA VAN WESEMAEL, LAAT EEN GEDENKPLAAT AANBRENGEN IN DE BRUSSELSE RECOLLECTENKERK, MAAR ZIJ KAN HET GEMIS VAN HAAR MAN NIET VERWERKEN.

HET PAAR LAAT DE GEDENKPLAAT VERWIJDEREN UIT DE RECOLLECTENKERK EN ARNOUT NEEMT ZIJN INTREK IN HET KASTEEL.

IN HET DORP GAAT DE HERENIGING VAAK OVER DE TONG.

DAN KOMT DE DAG DAT ARNOUT EEN NIEUW PAAR SCHOENEN NODIG HEEFT. ALS DE OUDE SCHOENMAAKER DE MAAT NEEMT...

DANKZIJ DE GETUIGENIS VAN DE SCHOENMAAKER KOMT HET BEDROEG UITEINDELIJK AAN HET LICHT.

HET PRINSHEEFLIJK BESTAAN VAN DE MAN DIE ZICH UITGAF VOOR ARNOUT IS WAS VAN KORTS DUUR EN EINDIGDE OP DE BRUSSELSE GROTE MARKT.

‘De mensen lachten hier niet, dat was wel teleurstellend’

‘Dagelijks krijg ik mensen over de vloer die er zich over verbazen in het centrum van Dilbeek een interieurwinkel aan te treffen. De meesten kennen alleen het traject tussen hun huis en het werk. Ze winkelen zelden in het centrum van de eigen gemeente en dat is bijzonder jammer, want de dorpskern hier heeft toch wel wat te bieden.’ De Italiaanse Gisa Daelemans-Lai (47) opende drie jaar geleden een stijlvolle interieurzaak in hartje Dilbeek.

‘Dat was een risico, maar ik ben nog nooit teruggedesind voor een uitdaging. Aanvankelijk was ik assistente bij een Amerikaanse herverzekeringfirma, tot ik besloot voltijds voor de kinderen te zorgen. Toen die groter werden wilde ik iets om handen hebben waarin ik mezelf kon uitleven. Mijn belangstelling voor binnenhuisdecoratie én het ontbreken van een interieurwinkel in Dilbeek, hebben er uiteindelijk toe geleid om met Interno Idee te starten.

De winkel is niet te groot zodat ik hem alleen kan ‘runnen’. Het gamma is op vraag van de klanten geëvolueerd van kleine geschenken tot volledige binnenhuisdecoratie en tuinmeubelen. Op maandag en dinsdag is de zaak gesloten want dan geef ik bij klanten thuis interieuradvies en bezoek ik mijn leveranciers. Sober-elegant, zo zou je mijn stijl kunnen omschrijven. Zeker geen Italiaans design, dat vind ik wel mooi, maar het trekt mij niet aan. Elk land heeft trouwens zijn eigen interieurtrends, afgestemd op de manier waarop mensen leven.’

Uitbundigheid ingetoomd

‘Sinds ik de winkel open houd, ben ik niet meer in Italië geweest. Deze zomer

gaan we er eindelijk nog eens op vakantie. Ik vind het belangrijk regelmatig mijn geboorteland te bezoeken, al was het maar om mijn eigen taal te kunnen spreken, want dat mis ik. Ook de omgang tussen de mensen is in het zuiden spontaner. Als ik hier mijn uitbundige zelf ben, kijken de mensen mij vreemd aan. En natuurlijk is het klimaat op Sardinië erg aantrekkelijk. Ik voel mij best goed in België, maar toch gebeurt het wel eens dat ik mij op regenachtige dagen afvraag wat ik hier ben komen zoeken. Uitgerekend op zo’n grijze en grauwe

‘Op regenachtige dagen gebeurt het wel eens dat ik mij afvraag wat ik hier ben komen zoeken’

dag ben ik hier als 13-jarig meisje aanbeland. Op het einde van de jaren zestig heerste in Italië een economische crisis en zoals veel landgenoten ging mijn vader op zoek naar werk in het buitenland. We hadden hier al twee familieleden wonen, dus België lag voor de hand. Ik vond het leuk om te verhuizen, want als kind voelde ik mij aangetrokken door het onbekende. De eerste indruk van België was helaas een beetje teleurstellend; alles leek triest, de architectuur was anders en de mensen lachten niet. Mettertijd is mijn visie natuurlijk veranderd. Wat wel enorm meeviel was de opvang op school. Eén van de zusters kende wat

FOTO: PASCAL VIGNERON

Gisa Daelemans-Lai

Italiaans en hield zich elke vrije minuut met mij bezig. Dankzij haar leerde ik heel vlug Frans, zodat ik kon volgen op school. Nederlands stond ook wel op het lesrooster, maar zoals in de meeste Franstalige scholen leerde je tijdens die lessen niet zoveel.’

Nationaliteit maakt niet uit

‘Toen ik mijn man leerde kennen in 1975 ging het Nederlands de bovenaan voeren. Al zijn vrienden waren Nederlandstalig en Frans spreken werd je niet in dank afgenomen. Dus dook ik opnieuw in mijn schoolboeken en leerde zo in mijn eentje Nederlands. Ik ben jullie taal vreemd genoeg maar pas beginnen spreken nadat ik het schrijven onder de knie had. Ik heb ook enorm veel opgestoken van onze twee kinderen die we uiteraard Nederlandstalig onderwijs hebben laten volgen. De meeste van mijn vrienden en kennissen zijn Belgen en dat is eigenlijk van bij mijn aankomst in België zo geweest. Als tiener val je op kameraden van je eigen leeftijd. Welke nationaliteit die hebben maakt niet uit.’

Gisa Daelemans-Lai

Interno Idee, Kasteelstraat 27,
1700 Dilbeek, tel. 02-460 86 55

‘People didn’t seem to laugh here - that really was a disappointment’

Gisa Daelemans-Lai (47) arrived in Belgium from Italy as a 13-year-old girl. At the end of the 60s Italy was undergoing an economic crisis and her father, like many of his fellow countrymen, went in search of work abroad. Her first impressions of Belgium were a bit disappointing: everything looked bleak, the architecture was quite different to what she was used to back home and the people didn’t seem to laugh at all. With the passing of time, of course, her view of things has changed. Even so, she still thinks it’s a shame that she has only rare opportunities to speak her mother tongue and, naturally, she misses the sunshine of her native Sardinia.